

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः,
श्री गुरुभ्यो नमः, हरिः ओं
—

कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता पद पाठः
(वाक्य सहित)

चतुर्थकाण्डे द्वितीयः प्रश्नः

Notes:

1. Please refer to the book “TS Kandam 1” and “TS 1.1 pada paadam with Vaakyam” for notes and conventions used in this Compilation.
2. Please download our vedic compilations from our web site www.vedavms.in

Table of Contents

4 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां पद पाठे चतुर्थ
काण्डं 3

4.2 चतुर्थकाण्डे द्वितीयः प्रश्नः – देवयजनग्रहाभिधानं.....3

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः,

श्री गुरुभ्यो नमः , हरिः ओं

4 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां पद पाठे

चतुर्थ काण्डं

4.2 चतुर्थकाण्डे द्वितीयः प्रश्नः – देवयजनग्रहाभिधानं

4.2.1.1

वि॒ष्णोः॑ क्र॒मो॑ऽस्य॒भिमा॑ति॒हा गा॒य॒त्रं छ॒न्द आ रो॑ह पृ॒थि॒वीम॒नु
वि॒क्रम॑स्व नि॒र्भ॒क्तः स यं द्वि॒ष्मो वि॒ष्णोः॑ क्र॒मो॑ऽस्य॒भि॒श॒स्ति॒हा
त्रैष्टु॑भं छ॒न्द आ रो॑हान्तरि॒क्षम॒नु वि॒क्रम॑स्व नि॒र्भ॒क्तः स यं द्वि॒ष्मो
वि॒ष्णोः॑ क्र॒मो॑ऽस्य॒राती॒यतो॑ ह॒न्ता जा॒गतं छ॒न्द आ रो॑ह दि॒वम॒नु
वि॒क्रम॑स्व नि॒र्भ॒क्तः स यं द्वि॒ष्मो वि॒ष्णोः॑ – [] 1

4.2.1.1 - Padam

वि॒ष्णोः॑ । क्र॒मः । अ॒सि । अ॒भि॒मा॒ति॒हे॒त्य॒भि॒मा॒ति – हा । गा॒य॒त्रम् ।
छ॒न्दः । ए॒ति । रो॒ह । पृ॒थि॒वीम् । अ॒नु । वी॒ति । क्र॒म॒स्व ।

निर्भ॑क्त॒ इति॑ निः – भ॒क्तः । सः । यम् । द्वि॒ष्मः । वि॒ष्णोः॑ । क्र॒मः ।
अ॒सि । अ॒भि॒श॒स्ति॒हेत्य॑भि॒श॒स्ति – हा । त्रै॒ष्टु॒भम् । छ॒न्दः ।
ए॒ति । रो॒ह । अ॒न्त॒रि॒क्षम् । अ॒नु । वी॒ति । क्र॒म॒स्व । निर्भ॑क्त॒ इति॑
निः – भ॒क्तः । सः । यम् । द्वि॒ष्मः । वि॒ष्णोः॑ । क्र॒मः । अ॒सि ।
अ॒रा॒ती॒यतः॑ । ह॒न्ता । जा॒गत॑म् । छ॒न्दः । ए॒ति । रो॒ह । दि॒वम् । अ॒नु ।
वी॒ति । क्र॒म॒स्व । निर्भ॑क्त॒ इति॑ निः – भ॒क्तः । सः । यम् ।
द्वि॒ष्मः । वि॒ष्णोः॑ । 1 (50)

4.2.1.2

क्र॒मो॑ऽसि॒ श॒त्रू॒यतो॑ ह॒न्ताऽनु॑ष्टु॒भं छ॒न्द आ॑ रो॒ह दि॒शोऽनु॑
वि॒क्र॒म॒स्व निर्भ॑क्तः स यं द्वि॒ष्मः ।
अ॒क्र॒न्द॒द॒ग्निः॑ स्त॒न॒य॒न्नि॒व द्यौः॑ क्षा॒मा रे॒रि॒हद्-वी॒रु॒धः स॒म॒ज्ज॒न् ।
सद्यो॑ ज॒ज्ञा॒नो वि॑ ही॒मि॒द्धो अ॒ख्य॑दा रो॒दसी॑ भा॒नुना॑ भा॒त्यन्तः॑ ।
अ॒ग्नेऽभ्या॑व॒र्ति॒न्न॒भि न॒ आ व॑र्त॒स्वाऽऽयु॑षा॒ वर्च॑सा स॒न्या मे॒धया॑ प्र॒जया॑
ध॒नेन॑ । अ॒ग्ने – [] 2

4.2.1.2 - Padam

क्रमः॑ । असि॑ । शत्रू॑यत इति॑ शत्रु॑ – यतः॑ । हन्ता॑ ।
आनु॑ष्टुभ॒मित्यानु॑ – स्तु॒भम् । छन्दः॑ । एति॑ । रोह॑ । दिशः॑ । अनु॑ ।
वीति॑ । क्र॒मस्व॑ । निर्भ॑क्त इति॑ निः – भ॒क्तः । सः । यम् । द्वि॒ष्मः ।
अक्र॑न्दत् । अ॒ग्निः । स्त॒नयन् । इ॒व । द्यौः । क्षाम॑ । रे॒रिहत् ।
वी॒रुधः॑ । स॒मज्ज॑न्निति॑ सं – अज्ज॑न् । सद्यः॑ । ज॒ज्ञानः॑ । वीति॑ ।
हि । ई॒म् । इ॒द्धः । अ॒ख्यत् । एति॑ । रोद॑सी इति॑ । भानु॑ना । भा॒ति ।
अ॒न्तः । अ॒ग्ने॑ । अ॒भ्याव॑र्तिन्नित्य॑भि – आ॒वर्ति॑न् । अ॒भीति॑ । नः ।
एति॑ । वर्त॑स्व । आ॒युषा॑ । वर्च॑सा । स॒न्या । मे॒धया॑ ।
प्र॒जये॑ति प्र – जया॑ । ध॒र्मेन॑ । अ॒ग्ने॑ । 2 (50)

4.2.1.3

अ॒ङ्गिरः॑ श॒तं ते॑ स॒न्त्वावृ॑तः स॒हस्रं॑ त उ॒पावृ॑तः ।
ता॒सां पो॑षस्य पो॒षेण॑ पु॒नर्नो॑ नष्ट॒मा कृ॑धि पु॒नर्नो॑ रयि॒मा कृ॑धि ।
पु॒नरू॒र्जा नि॑वर्त॑स्व पु॒नर॒ग्न इ॒षाऽऽयु॑षा । पु॒नर्नः॑ पा॒हि वि॒श्वतः॑ ।

स॒ह र॒य्या नि॑ वर्त॒स्वाग्ने॑ पि॒न्वस्व॑ धा॒रया॑ । वि॒श्व॒प्स्वि॒नया॑ वि॒श्व
त॒स्प॒रि । उ॒दु॒त्त॒मं व॑रु॒ण पा॑श॒ म॒स्मद॑वा॒ध॒मं – [] 3

4.2.1.3 - Padam

अ॒ङ्गि॒रः । श॒तम् । ते॒ । स॒न्तु । आ॒वृ॒त इ॒त्या॑-वृ॒तः । स॒ह॒स्र॑म् । ते॒ ।
उ॒पा॒वृ॒त इ॒त्यु॒प-आ॑वृ॒तः । ता॒साम् । पौ॒ष॒स्य । पौ॒षे॒ण । पु॒नः । नः ।
न॒ष्टम् । ए॒ति । कृ॒धि । पु॒नः । नः । र॒यि॒म् । ए॒ति । कृ॒धि । पु॒नः ।
ऊ॒र्जा । नी॒ति । वर्त॒स्व । पु॒नः । अ॒ग्ने । इ॒षा । आ॒यु॒षा । पु॒नः ।
नः । पा॒हि । वि॒श्व॒तः । स॒ह । र॒य्या । नी॒ति । वर्त॒स्व । अ॒ग्ने ।
पि॒न्वस्व॑ । धा॒रया॑ । वि॒श्व॒प्स्वि॒नये॑ति वि॒श्व-प्स्वि॒नया॑ । वि॒श्व॒तः । प॒रि ।
उ॒दि॒ति । उ॒त्त॒म॒मि॒त्यु॒त्-त॒मम् । व॑रु॒ण । पा॑श॒म् । अ॒स्मत् । अ॒वे॒ति ।

अ॒ध॒मम् । 3 (50)

4.2.1.4

वि॒ म॒ध्य॒मञ्च॑ श्र॒थाय॑ । अ॒था व॑य॒मादि॑त्य॒ व्र॒ते त॑वा॒नाग॑सो अ॒दि॒तये॑
स्या॒म । आ त्वा॑ऽहार्ष-म॒न्तर॑भूर्धु॒वस्ति॑ष्ठा ऽवि॒चा॒च॒लिः ।
वि॒श॒स्त्वा स॒र्वा वा॑ञ्छ॒न्त्वस्मि॑न् रा॒ष्ट्र॒म॒धि श्र॑य ।

अ॒ग्ने॑ बृ॒हन्नु॑ष॒सामू॑र्ध्वो॒ अ॒स्थान्नि॑र्ज॒ग्मि॒वान्-त॑म॒सो॒ ज्योति॑षाऽऽगा॒त् ।
अ॒ग्निर्भा॑नु॒ना रु॑श॒ता स्व॑ङ्ग आ जा॒तो विश्वा॑ स॒द्मान्य॑प्राः ।

सीद॑ त्वं मा॒तुर॒स्या - [] 4

4.2.1.4 - Padam

वी॒ति॑ । म॒ध्य॒मम् । श्र॒थाय॑ । अथ॑ । व॒यम् । आ॒दि॒त्य । व्र॒ते । तव॑ ।
अ॒ना॒ग॒सः । अ॒दि॒तये॑ । स्या॒म । ए॒ति॑ । त्वा । अ॒हार्ष॑म् । अ॒न्तः ।
अ॒भूः । ध्रु॒वः । तिष्ठ॑ । अ॒वि॒चा॒च॒लि॒रि॒त्य॒वि - चा॒च॒लिः । वि॒शः ।
त्वा । सर्वाः॑ । वा॒ञ्छ॒न्तु । अ॒स्मिन् । रा॒ष्ट्रम् । अधी॑ति । श्र॒य ।
अ॒ग्ने॑ । बृ॒हन् । उ॒ष॒साम् । ऊ॒र्ध्वः । अ॒स्था॒त् । नि॒र्ज॒ग्मि॒वानि॑ति
निः - ज॒ग्मि॒वान् । त॑म॒सः । ज्योति॑षा । ए॒ति॑ । आ॒गा॒त् । अ॒ग्निः ।
भा॒नु॒ना । रु॑श॒ता । स्व॑ङ्ग इति॑ सु - अ॒ङ्गः । ए॒ति॑ । जा॒तः । विश्वा॑ ।
स॒द्मा॒नि । अ॒प्राः । सीद॑ । त्वम् । मा॒तुः । अ॒स्याः । 4 (50)

4.2.1.5

उ॒प॒स्थे॑ वि॒श्वान्य॑ग्ने॒ व॒यु॒ना॒नि वि॒द्वान् । मै॒ना॒म॒र्चि॒षा मा॑ त॒प॒सा॒भि
शू॒शु॒चो॒ऽन्त॑र॒स्याꣳ शु॒क्र॒ज्योति॑र्वि॒ भा॒हि । अ॒न्त॑र॒ग्ने रु॒चा त्व॑मु॒खायै॑

सद॑ने॒ स्वे । तस्या॑स्त्व॒ ह॒रसा॑ तप॒ज्जात॑वेदः शिवो॑ भव ।
शिवो॑ भू॒त्वा मह्य॑मग्नेऽथो॑ सीद शिवस्त्वं । शिवाः॑ कृ॒त्वा दि॒शः
सर्वाः॑ स्वां॑ योनि॑मिहाऽऽ सदः॑ । ह॒सः शु॒चिष॑ () द्वसु॑रन्तरि॒क्ष-
स॒द्धोता॑ वेदि॒षदति॑थि दु॒रोण॑सत् । नृष॑द्वर॒सद् ऋ॒तसद् व्यो॑म॒सद्
अ॒ब्जा गो॒जा ऋ॒तजा॑ अ॒द्रिजा॑ ऋ॒तं बृ॒हत् । 5

4.2.1.5 - Padam

उप॒स्थ इत्यु॑प – स्थे॑ । विश्वा॑नि । अ॒ग्ने । व॒युना॑नि । वि॒द्वान् । मा ।
ए॒नाम् । अ॒र्चिषा॑ ॥ मा । तप॑सा । अ॒भीति॑ । शू॒शुचः॑ । अ॒न्तः ।
अ॒स्याम् । शु॒क्रज्यो॑तिरिति॑ शु॒क्र-ज्यो॑तिः । वी॒ति । भा॒हि । अ॒न्तः ।
अ॒ग्ने । रु॒चा । त्वम् । उ॒खायै॑ ॥ सद॑ने॒ स्वे । तस्याः॑ । त्वम् ।
ह॒रसा॑ । तप॑न् । जा॒तवे॑द इति॑ जा॒त-वे॑दः । शिवः॑ । भव॑ । शिवः॑ ।
भू॒त्वा । मह्य॑म् । अ॒ग्ने । अथो॑ इति॑ । सी॒द । शिवः॑ । त्वम् । शि॒वाः ।
कृ॒त्वा । दि॒शः । सर्वाः॑ । स्वा॒म् । योनि॑म् । इ॒ह । ए॒ति । अ॒सदः॑ ।
ह॒सः । शु॒चिष॑दिति॑ शु॒चि – सत् () । वसुः॑ ।

अ॒न्तरि॒क्षस॑दित्यन्तरि॒क्ष – सत् । हो॒ता॑ । वे॒दिष॑दिति वे॒दि – सत् ।
अति॑थिः । दु॒रो॒णस॑दिति दु॒रो॒ण – सत् । नृ॒षदिति॑ नृ – सत् ।
वर॑सदिति वर॑-सत् । ऋ॒तस॑दित्यृत॑-सत् । व्यो॒मस॑दिति व्यो॒म-सत् ।
अ॒ब्जा इत्य॑प्-जाः । गो॒जा इति॑ गो-जाः । ऋ॒तजा॑ इत्यृत॑ – जाः ।
अ॒द्रिजा॑ इत्यद्रि॑ – जाः । ऋ॒तम् । बृ॒हत् । 5 (66)

(दि॒वम॒नु वि क्र॑मस्व निर्भ॑क्तः स यन् द्वि॒ष्मो वि॒ष्णो – ब्र॒ह्म॒नाग॑ने
– ऽध॑म – म॒स्याः – शु॒चिष॑थ् – षोड॑श च) (A1)

4.2.2.1

दि॒वस्परि॑ प्रथ॒मं ज॑ज्ञे अ॒ग्निर॒स्मद् द्वि॒तीयं॑ परि॒ जात॑वे॒दाः ।
तृ॒तीय॑म॒प्सु नृ॑मणा अ॒जस्र॑मि॒न्धान॑ ए॒नं ज॑रते स्वा॒धीः ।
वि॒द्वा ते॑ अ॒ग्ने त्रे॒धा त्र॑याणि वि॒द्वा ते॑ स॒द्य वि॑भृतं पु॒रुत्रा॑ ।
वि॒द्वा ते॑ ना॒म पर॑मं गु॒हा यद्वि॑द्वा तमु॒त्सं य॑त आ॒जग॑न्थ ।
स॒मु॒द्रे त्वा॑ नृ॒मणा॑ अ॒प्स्वन्त॑र्नृ॒चक्षा॑ ई॒धे दि॒वो अ॒ग्न ऊ॒धन् ।
तृ॒तीये॑ त्वा – [] 6

4.2.2.1 - Padam

दिवः । परीति । प्रथमम् । जज्ञे । अग्निः । अस्मत् । द्वितीयम् ।
परीति । जातवेदा इति जात – वेदाः । तृतीयम् । अफिस्वत्यप्-सु ।
नृमणा इति नृ – मनाः । अजस्रम् । इन्धानः । एनम् । जरते ।
स्वाधीरिति स्वा-धीः । विद्म । ते । अग्ने । त्रेधा । त्रयाणि । विद्म ।
ते । सद्म । विभृतमिति वि – भृतम् । पुरुत्रेति पुरु – त्रा । विद्म ।
ते । नाम । परमम् । गुहा । यत् । विद्म । तम् । उथ्सम् । यतः ।
आजगन्थेत्या – जगन्थ । समुद्रे । त्वा । नृमणा इति नृ – मनाः ।
अफिस्वत्यप्- सु । अन्तः । नृचक्षा इति नृ-चक्षाः । ईधे । दिवः ।
अग्ने । ऊधन् । तृतीये । त्वा । 6 (50)

4.2.2.2

रजसि तस्थिवाꣳ समृतस्य योनौ महिषा अहिन्वन् ।
अक्रन्ददग्निः स्तनयन्निव द्यौः क्षामा रेरिहद्-वीरुधः समञ्जन् ।
सद्यो जज्ञानो वि हीमिद्धो अख्यदा रोदसी भानुना भात्यन्तः ।
उशिक् पावको अरतिः सुमेधा मर्तेष्वग्निरमृतो निधायि ।

इ॒य॒र्ति॑ धू॒म॒म॒रु॒षं॑ भ॒रि॒भ्र॒दु॒च्छु॒क्रेण॑ शो॒चि॒षा॒ द्या॒मि॒न॒क्षत् ।

वि॒श्व॒स्य॑ के॒तु॒र्भु॒वन॒स्य॑ गर्भ॒ आ – [] 7

4.2.2.2 - Padam

र॒ज॒सि॑ । त॒स्थि॒वा॒ऽस॒म् । ऋ॒त॒स्य॑ । यो॒नौ॑ । म॒हि॒षाः॑ । अ॒हि॒न्व॒न् ।

अ॒क्र॒न्द॒त् । अ॒ग्निः॑ । स्त॒न॒य॒न् । इ॒व । द्यौः॑ । क्षा॒म । रे॒रि॒ह॒त् ।

वी॒रु॒धः॑ । स॒म॒ज्ज॒न्निति॑ सं – अ॒ज्ज॒न् । स॒द्यः॑ । ज॒ज्ञा॒नः॑ । वी॒ति॑ ।

हि॑ । ई॒म् । इ॒द्धः॑ । अ॒ख्य॑त् । ए॒ति॑ । रो॒द॒सी॒ इति॑ । भा॒नु॒ना॑ । भा॒ति॑ ।

अ॒न्तः॑ । उ॒शि॒क् । पा॒व॒कः॑ । अ॒र॒तिः॑ । सु॒मे॒धा॒ इति॑ सु – मे॒धाः॑ ।

म॒र्ते॒षु । अ॒ग्निः॑ । अ॒मृ॒तः॑ । नी॒ति॑ । धा॒यि॑ । इ॒य॒र्ति॑ । धू॒म॒म् ।

अ॒रु॒ष॒म् । भ॒रि॒भ्र॒त् । उ॒दि॒ति॑ । शु॒क्रेण॑ । शो॒चि॒षा॑ । द्या॒म् । इ॒न॒क्ष॒त् ।

वि॒श्व॒स्य॑ । के॒तुः॑ । भु॒वन॒स्य॑ । गर्भः॑ । ए॒ति॑ । 7 (50)

4.2.2.3

रो॒द॒सी॒ अ॒पृ॒णा॒ज्जा॒य॒मा॒नः॑ । वी॒डुं॑ चि॒द॒द्रि॒म॒भि॒न॒त् प॒रा॒य॒न् ज॒ना॒

य॒द॒ग्नि॒म॒य॒ज॒न्त॒ प॒ञ्च॑ । श्री॒णा॒मु॒दा॒रो॒ ध॒रु॒णो॑ र॒यी॒णां॑ म॒नी॒षा॒णां॑ प्रा॒र्प॒णः॑

सो॒म॒गो॒पाः॑ । व॒सोः॑ सू॒नुः॑ स॒ह॒सो॑ अ॒प्सु॒ रा॒जा॒ वि॒ भा॒त्य॒ग्र उ॒ष॒सा॒मि॒धा॒नः॑ ।

यस्ते॑ अ॒द्य कृ॒णव॑द्-भ॒द्रशो॑चेऽपू॒पं दे॒व घृ॒तव॑न्तम॒ग्ने । प्र॒तं न॑य प्र॒तरां॑
व॒स्यो अ॒च्छाभि॑ द्यु॒म्नं दे॒वभ॑क्तं य॒विष्ठ॑ । आ - [] 8

4.2.2.3 - Padam

रो॒दसी॑ इति॑ । अ॒पृ॒णात् । जा॒यमा॑नः । वी॒डु॒म् । चि॒त् । अ॒द्रि॒म् ।
अ॒भि॒नत् । प॒राय॑न्निति॑ प॒रा - य॒न् । ज॒नाः । य॒त् । अ॒ग्नि॒म् ।
अ॒यज॑न्त । प॒ञ्च । श्री॒णाम् । उ॒दारः । ध॒रुणः॑ । र॒यी॒णाम् ।
म॒नी॒षा॒णाम् । प्रा॒र्प॒ण इति॑ प्र - अ॒र्प॒णः । सो॒म॒गो॒पा इति॑
सो॒म - गो॒पाः । व॒सोः॑ । सू॒नुः । स॒ह॒सः । अ॒प्सि॒स्व॒त्यप्- सु॑ ।
रा॒जा । वी॒ति । भा॒ति । अ॒ग्ने॑ । उ॒ष॒साम् । इ॒धा॒नः । यः । ते॑ । अ॒द्य ।
कृ॒णव॑त् । भ॒द्रशो॑च इति॑ भ॒द्र - शो॑चे । अ॒पू॒पम् । दे॒व ।
घृ॒तव॑न्तमिति॑ घृ॒त - व॒न्तम् । अ॒ग्ने॑ । प्रेति॑ । तम् । न॑य ।
प्र॒तरा॑मिति॑ प्र - त॒राम् । व॒स्यः॑ । अ॒च्छ॑ । अ॒भी॒ति । द्यु॒म्नम् ।
दे॒वभ॑क्तमिति॑ दे॒व - भ॑क्तम् । य॒विष्ठ॑ । एति॑ । 8 (50)

4.2.2.4

तं भज सौश्रवसेष्वग्ने उक्थ-उक्थ आ भज शस्यमाने ।
प्रियः सूर्ये प्रियो अग्ना भवात्युज्जातेन भिनददुज्जनित्वैः ।
त्वामग्ने यजमाना अनु द्यून् विश्वा वसूनि दधिरे वार्याणि ।
त्वया सह द्रविणमिच्छमाना व्रजं गोमन्तमुशिजो वि वव्रुः ।
दृशानो रुक्म उर्व्या व्यद्यौद्-दुर्मर्षमायुः श्रिये रुचानः ।
अग्निरमृतो अभवद्-वयोभिर्यदे- () -नं द्यौरजनयथ् सुरेताः । 9

4.2.2.4 - Padam

तम् । भज । सौश्रवसेषु । अग्ने । उक्थ उक्थ इत्युक्थे - उक्थे ।
एति । भज । शस्यमाने । प्रियः । सूर्ये । प्रियः । अग्ना । भवाति ।
उदिति । जातेन । भिनदत् । उदिति । जनित्वैः । त्वाम् । अग्ने ।
यजमानाः । अन्विति । द्यून् । विश्वा । वसूनि । दधिरे । वार्याणि ।
त्वया । सह । द्रविणम् । इच्छमानाः । व्रजम् । गोमन्तमिति
गो - मन्तम् । उशिजः । वीति । वव्रुः । दृशानः । रुक्मः । उर्व्या ।
वीति । अद्यौत् । दुर्मर्षमिति दुः - मर्षम् । आयुः । श्रिये ।

रु॒चा॒नः । अ॒ग्निः । अ॒मृतः । अ॒भवत् । वयो॑भिरिति वयः – भिः ।
यत् () । ए॒नम् । द्यौः । अ॒जनयत् । सु॒रेता॒ इति॑ सु॒-रेताः॑ । 9 (54)
(तृ॒तिये॑॑ त्वा – गर्भ॑ आ – य॒विष्ठाऽऽ – य – च्च॒त्वारि॑ च) (A2)

4.2.3.1

अ॒न्नप॑तेऽन्नस्य नो दे॒ह्यन॑मीवस्य शु॒ष्मिणः॑ ।
प्र॒ प्र॒दा॒तारं॑ तारिष ऊ॒र्जं नो॑ धेहि द्वि॒पदे॑ चतु॒ष्पदे॑ ।
उ॒दु त्वा॑ वि॒श्वे दे॒वा अ॒ग्ने भ॑रन्तु चि॒त्तिभिः॑ । स नो॑ भव शि॒वत॑मः
सु॒प्रती॑को वि॒भाव॑सुः । प्रे॒दग्ने॑ ज्योति॒ष्मान् या॑हि शि॒वेभि॑रर्चि॒भिस्त्वं ।
बृ॒हद्भि॑-र्भा॒नुभि॑-र्भा॒सन् मा हि॑सी स्तनु॒वा प्र॒जाः ।
स॒मिधा॑ऽग्निं दु॒वस्य॑त घृ॒तैर्बो॑धयतातिथिं । आ – [] 10

4.2.3.1 - Padam

अ॒न्नप॑त इत्यन्न – प॒ते । अ॒न्नस्य॑ । नः । दे॒हि । अ॒नमी॑वस्य ।
शु॒ष्मिणः॑ । प्रे॒ति । प्र॒दा॒तार॑मिति प्र – दा॒तार॑म् । तारिषः । ऊ॒र्जम् ।
नः । धे॒हि । द्वि॒पद॑ इति द्वि – प॒दे । चतु॒ष्पद॑ इति चतुः – प॒दे ।
उ॒दिति॑ । उ॒ । त्वा॒ । वि॒श्वे॑ । दे॒वाः । अ॒ग्ने । भ॑रन्तु ।

चि॒त्ति॒भि॒रिति॑ चि॒त्ति – भिः॑ । सः॑ । नः॑ । भव॑ । शि॒वत॑म॒ इति॑
शि॒व – तमः॑ । सु॒प्रती॑क॒ इति॑ सु – प्रती॑कः । वि॒भाव॑सु॒रिति॑
वि॒भा-व॑सुः । प्रेति॑ । इत् । अ॒ग्ने । ज्योति॑ष्मान् । या॒हि । शि॒वेभिः॑ ।
अ॒र्चि॒भि॒रित्य॑र्चि – भिः॑ । त्वम् । बृ॒हद्भि॒रिति॑ बृ॒हत् – भिः॑ ।
भा॒नुभि॒रिति॑ भा॒नु – भिः॑ । भा॒सन् । मा । हि॒॒सीः । त॒नुवा॑ ।
प्र॒जा इति॑ प्र – जाः॑ । स॒मिधे॑ति॒ सं – इधा॑ । अ॒ग्निम् ।
दु॒वस्य॑त । घृ॒तैः । बो॒धय॑त । अति॑धिम् । एति॑ । 10 (50)

4.2.3.2

ऽस्मिन् ह॒व्या जु॑होतन । प्र॒प्राय॑म॒ग्निर्भ॑रतस्य॒ शृ॒ण्वे वि॒ यथ् सूर्यो॑ न
रो॒चते॑ बृ॒हद्भाः॑ । अ॒भि यः॑ पू॒रुं पृ॑तनासु तस्थौ दी॒दाय॑ दै॒व्यो ति॑थिः
शि॒वो नः॑ । आ॒पो दे॒वीः प्र॑ति गृ॒ह्णी॑त भस्मै॒तथ् स्यो॑ने कृ॒णु॑ध्वं
सु॒रभा॑वु लो॒के । तस्मै॑ नमन्तां॒ जन॑यः सु॒पत्नी॑र्मा॒तिव॑ पु॒त्रं बि॑भृता
स्वे॒नं । अ॒प्स्व॒ग्ने स॒धिष्ट॑व – [] 11

4.2.3.2 - Padam

अ॒स्मिन् । ह॒व्या । जु॒हो॒त॒न । प्र॒प्रे॒ति॒ प्र – प्र । अ॒य॒म् । अ॒ग्निः ।
भ॒र॒त॒स्य॑ । शृ॒ण्वे॑ । वी॒ति॑ । यत् । सूर्यः॑ । न । रो॒च॒ते॑ । बृ॒ह॒त् ।
भाः । अ॒भी॒ति॑ । यः । पू॒रु॒म् । पृ॒त॒ना॒सु । त॒स्थौ॑ । दी॒दा॒य॑ । दै॒व्यः॑ ।
अ॒ति॒थिः॑ । शि॒वः॑ । नः॑ । आ॒पः॑ । दे॒वीः॑ । प्र॒ती॒ति॑ । गृ॒ह्णी॒त॑ । भ॒स्म॑ ।
ए॒त॒त् । स्यो॒ने॑ । कृ॒णु॒ध्व॒म् । सु॒र॒भौ॑ । उ॒ । लो॒के॑ । त॒स्मै॑ । न॒म॒न्ता॒म् ।
ज॒न॒यः॑ । सु॒प॒त्नी॒रि॒ति॑ सु – प॒त्नीः॑ । मा॒ता । इ॒व । पु॒त्र॒म् । बि॒भृ॒त॑ ।
स्वि॒ति॑ । ए॒न॒म् । अ॒प्ति॒स्व॒त्यप् – सु॑ । अ॒ग्ने॑ । स॒धिः॑ । त॒व॑ । 11 (50)

4.2.3.3

सौष॑धी॒र॒नु॑ रु॒ध्य॒से॑ । गर्भे॑ स॒ज्जा॒य॒से॑ पु॒नः॑ । गर्भो॑ अ॒स्योष॑धी॒नां॑
गर्भो॑ व॒न॒स्प॒ती॒नां॑ । गर्भो॑ वि॒श्व॒स्य॑ भू॒त॒स्या॒ग्ने॑ गर्भो॑ अ॒पा॒म॒सि॑ ।
प्र॒स॒द्य॑ भ॒स्म॒ना॒ यो॒नि॒म॒प॒श्च॑ पृ॒थि॒वी॒म॒ग्ने॑ । स॒ꣳसृ॒ज्य॑ मा॒तृ॒भि॒स्त्वं॑
ज्यो॑तिष्मान् पु॒न॒रा॒ऽस॒देः॑ । पु॒न॒रा॒स॒द्य॑ स॒द॒न॒म॒प॒श्च॑ पृ॒थि॒वी॒म॒ग्ने॑ ।
शेषे॑ मा॒तु॒र्य॒थो॒प॒स्थे॑ ऽन्त॒र॒स्याꣳ शि॒व॒त॒मः॑ । पु॒न॒रू॒र्जा – [] 12

4.2.3.3 - Padam

सः । ओष॑धीः । अ॒न्वि॑ति । रु॒ध्य॑से । गर्भे॑ । स॒न् । जा॒य॑से । पुनः॑ ।
गर्भः॑ । अ॒सि॑ । ओष॑धीनाम् । गर्भः॑ । व॒न॒स्प॑तीनाम् । गर्भः॑ ।
वि॒श्व॑स्य । भू॒त॑स्य । आ॒ग्ने॑ । गर्भः॑ । अ॒पाम् । अ॒सि॑ । प्र॒सद्ये॑ति
प्र – सद्य॑ । भ॒स्म॑ना । यो॒नि॑म् । अ॒पः । च । पृ॒थि॒वी॑म् । अ॒ग्ने॑ ।
स॒सृ॑ज्येति सं – सृ॒ज्य॑ । मा॒तृ॒भि॒रि॑ति मा॒तृ – भिः॑ । त्वम् ।
ज्यो॑तिष्मान् । पुनः॑ । ए॒ति॑ । अ॒सदः॑ । पुनः॑ । आ॒सद्ये॑त्या – सद्य॑ ।
स॒दन॑म् । अ॒पः । च । पृ॒थि॒वी॑म् । अ॒ग्ने॑ । शै॒षे॑ । मा॒तुः॑ । यथा॑ ।
उ॒प॒स्थ॑ इत्यु॒प – स्थे॑ । अ॒न्तः । अ॒स्याम् ।
शि॒व॒त॒म॒ इति॑ शि॒व – त॒मः॑ । पुनः॑ । ऊ॒र्जा॑ । 12 (50)

4.2.3.4

– नि॑ वर्त॒स्व पु॑नर॒ग्न इ॒षा ऽऽयु॑षा । पु॒न॒र्नः॑ पा॒हि वि॒श्व॑तः ।
स॒ह र॑य्या नि॑ वर्त॒स्वाग्ने॑ पि॒न्व॒स्व धा॑रया । वि॒श्व॑फि॒स्नि॒या वि॒श्व॑त॒स्प॒रि॑ ।
पु॒न॒स्त्वा ऽऽदि॒त्या रु॒द्रा व॑स॒वः॑ स॒मि॒न्ध॒तां पु॑न॒र्ब्र॒ह्मा॑णो व॒सु॑नीथ॒ यज्ञैः॑ ।
घृ॒ते॒न त्वं॑ त॒नु॒वो॑ वर्ध॒य॒स्व स॒त्याः॑ स॒न्तु॑ य॒ज॒मा॒न॒स्य॑ का॒माः॑ ।

बो॒धा नो॑ अ॒स्य वच॑सो यवि॒ष्ठ म॒हि॒ष्ठस्य॑ प्रभृ॑तस्य स्वधावः ।
पी॒यति॑ त्वो॒ अनु॑ () त्वो॒ गृणा॑ति व॒न्दारु॑स्ते तनु॒वं व॑न्दे अ॒ग्ने ।
स बो॒धि सू॒रिर्म॒घवा॑ वसु॒दावा॑ वसु॒पतिः॑ । यु॒यो॒ध्यस्मद् द्वे॒षाँ॑सि । 13

4.2.3.4 - Padam

नी॒ति । वर्त॑स्व । पुनः॑ । अ॒ग्ने । इ॒षा । आ॒युषा॑ । पुनः॑ । नः॑ । पा॒हि ।
वि॒श्वतः॑ । स॒ह । र॒य्या । नी॒ति । वर्त॑स्व । अ॒ग्ने । पि॒न्वस्व॑ । धा॒रया॑ ।
वि॒श्वप्सि॒न्येति॑ वि॒श्व – प्सि॒न्या । वि॒श्वतः॑ । परि॑ । पुनः॑ । त्वा ।
आ॒दि॒त्याः । रु॒द्राः । वस॑वः । स॒मिति॑ । इ॒न्धता॑म् । पुनः॑ । ब्र॒ह्माणः॑ ।
वसु॒नीथे॑ति वसु॒नीथ॑ । य॒ज्ञैः । घृ॒तेन॑ । त्वम् । तनु॒वः । वर्ध॑यस्व ।
स॒त्याः । स॒न्तु । यज॑मानस्य । का॒माः । बो॒ध । नः॑ । अ॒स्य ।
वच॑सः । यवि॒ष्ठ । म॒हि॒ष्ठस्य॑ । प्रभृ॑तस्येति प्र – भृ॒तस्य॑ । स्वधा॒व
इति॑ स्वधा – वः । पी॒यति॑ । त्वः॑ । अ॒न्विति॑ () । त्वः॑ । गृणा॑ति ।
व॒न्दारुः॑ । ते॒ । तनु॒वम् । व॒न्दे । अ॒ग्ने । सः॑ । बो॒धि । सू॒रिः ।
म॒घवे॑ति म॒घ – वा । वसु॒दावे॑ति वसु – दा॒वा ।

व॒सु॒प॒ति॒रि॒ति॒ व॒सु॒ – प॒तिः॑ । यु॒यो॒धि॒ । अ॒स्मत् । द्वे॒षा॒सि॑ । 13 (66)

(आ – तवो – जऽ – नु – षोडश च) (A3)

4.2.4.1

अ॒पे॒त॒ वी॒त॒ वि॒ च॒ सर्प॑तातो॒ ये॒ऽत्र॒ स्थ॒ पु॒रा॒णा॒ ये॒ च॒ नू॒त॒नाः॑ ।
अ॒दा॒दि॒दं॒ य॒मो॒ऽव॒सा॒नं॒ पृ॒थि॒व्या॒ अ॒क्र॒न्नि॒मं॒ पि॒त॒रो॒ लो॒क॒म॒स्मै॑ ।
अ॒ग्ने॒र्भ॒स्मा॒स्य॒ग्नेः॑ पु॒री॒ष॒म॒सि॒ सं॒ज्ञा॒न॒म॒सि॒ का॒म॒ध॒र॒णं॒ म॒यि॒ ते॑
का॒म॒ध॒र॒णं॒ भू॒यात् । सं॒ या॒ वः॑ प्रि॒या॒स्त॒नु॒वः॑ सं॒ प्रि॒या॒ हृ॒द॒या॒नि॒ वः॑ ।

आ॒त्मा॒ वो॒ अ॒स्तु॒ – [] 14

4.2.4.1 - Padam

अ॒पे॒ति॒ । इ॒त॒ । वी॒ति॒ । इ॒त॒ । वी॒ति॒ । च॒ । सर्प॑त॒ । अ॒तः॑ । ये॒ । अ॒त्र॒ ।
स्थ॒ । पु॒रा॒णाः॑ । ये॒ । च॒ । नू॒त॒नाः॑ । अ॒दा॒त् । इ॒द॒म् । य॒मः॑ ।
अ॒व॒सा॒न॒मि॒त्य॒व॒ – सा॒न॒म् । पृ॒थि॒व्याः॑ । अ॒क्र॒न् । इ॒म॒म् । पि॒त॒रः॑ ।
लो॒क॒म् । अ॒स्मै॑ । अ॒ग्नेः॑ । भ॒स्म॒ । अ॒सि॒ । अ॒ग्नेः॑ । पु॒री॒ष॒म् ।
अ॒सि॒ । सं॒ज्ञा॒न॒मि॒ति॒ सं॒ – ज्ञा॒न॒म् । अ॒सि॒ । का॒म॒ध॒र॒ण॒मि॒ति॒
का॒म॒ – ध॒र॒ण॒म् । म॒यि॒ । ते॑ । का॒म॒ध॒र॒ण॒मि॒ति॒ का॒म॒ – ध॒र॒ण॒म् ।

भू॒यात् । समि॑ति । याः । वः । प्रि॒याः । तनु॑वः । समि॑ति । प्रि॒या ।
हृद॑यानि । वः । आ॒त्मा । वः । अ॒स्तु । 14 (50)

4.2.4.2

संप्रि॑यः संप्रि॑यास्तनु॑वो म॒म ।

अ॒यं सौ अ॒ग्निर्यस्मि॑न्-सोम॑मिन्द्रः सु॒तं दधे॑ ज॒ठरे॑ वाव॒शानः॑ ।
सह॑स्रि॒यं वा॒जम॒त्यं न स॑प्तिं स॒सवा॑न्थ् - स॒न्थ् - स्तू॒यसे॑
जा॒तवे॑दः । अ॒ग्ने दि॒वो अ॒र्णम॑च्छा जिगा॒स्यच्छा॑ दे॒वा ऊ॒चिषे॑
धि॒ष्णि॒या ये । याः प॒रस्ता॑द्-रो॒चने॑ सूर्य॒स्य या॒श्चा वस्ता॑-दु॒पति॑ष्ठन्त
आ॒पः । अ॒ग्ने यत् ते दि॒वि वर्चः॑ पृथि॒व्यां यदो॑षधीष्व - [] 15

4.2.4.2 - Padam

संप्रि॑य इति सं-प्रि॑यः । संप्रि॑या इति सं - प्रि॑याः । तनु॑वः । म॒म ।
अ॒यम् । सः । अ॒ग्निः । यस्मि॑न् । सोम॑म् । इन्द्रः । सु॒तम् । दधे॑ ।
ज॒ठरे॑ । वा॒व॒शानः॑ । सह॑स्रि॒यम् । वा॒जम् । अ॒त्यम् । न । स॑प्तिम् ।
स॒सवा॑निति स - स॒वान् । स॒न् । स्तू॒यसे॑ । जा॒तवे॑द इति
जा॒त - वे॑दः । अ॒ग्ने । दि॒वः । अ॒र्णम् । अ॒च्छ । जिगा॑सि । अ॒च्छ ।

दे॒वान् । ऊ॒चि॒षे । धि॒ष्णि॒याः । ये । याः । पर॒स्ता॒त् । रो॒च॒ने ।
सूर्य॑स्य । याः । च । अ॒वस्ता॒त् । उप॒ति॒ष्ठन्त॑ इत्युप – ति॒ष्ठन्ते॑ ।
आपः॑ । अ॒ग्ने॑ । यत् । ते । दि॒वि । वर्चः॑ । पृ॒थि॒व्याम् । यत् ।
ओष॑धीषु । 15 (50)

4.2.4.3

–ऽप्सु वा यजत्र । ये॒ना॒न्तरि॑क्ष–मु॒र्वा॒त॒तन्थ॑ त्वेषः स भानु॑र॒र्णवो॑
नृ॒चक्षाः॑ । पु॒री॒ष्या॒सो अ॒ग्नयः॑ प्राव॒णे॒भिः सजोष॑सः ।
जुष॑न्ता॒ं ह॒व्यमाहु॑तमनमी॒वा इषो॑ म॒हीः । इ॒डाम॑ग्ने पुरु॒दं
सं स॒निं गोः॑ श॒श्वत्त॑म॒ं ह॒वमा॑नाय साध । स्यान्नः॑ सू॒नुस्त॑नयो
वि॒जा॒वाऽग्ने॑ सा ते सु॒मति॑र्भू॒त्वस्मो॑ । अ॒यं ते यो॑निर् । ऋ॒त्वियो॑ यतो॑
जा॒तो अ॒रोच॑थाः । तं जा॒न – [] 16

4.2.4.3 - Padam

अ॒प्स्वि॒त्यप् – सु । वा । यज॑त्र । ये॒न । अ॒न्तरि॑क्षम् । उ॒रु ।
आ॒त॒तन्थे॑त्या – त॒तन्थ॑ । त्वेषः॑ । सः । भानुः॑ । अ॒र्णवः॑ ।
नृ॒चक्षा॑ इति नृ – चक्षाः॑ । पु॒री॒ष्या॒सः । अ॒ग्नयः॑ ।

प्रा॒वणे॑भिरि॒ति प्र – व॒नेभिः॑ । स॒जोष॑स इति॒ स – जोष॑सः ।
जु॒षन्ता॑म् । ह॒व्यम् । आ॒हु॒त॒मि॒त्या – हु॒तम् । अ॒न॒मी॒वाः । इ॒षः ।
म॒हीः । इ॒डा॒म् । अ॒ग्ने । पु॒रु॒द॒स्मि॒ति पु॒रु – द॒स्मम् । स॒निम् ।
गोः । श॒श्व॒त्त॒म॒मि॒ति श॒श्वत् – त॒मम् । ह॒व॒मा॒नाय॑ । सा॒ध । स्या॒त् ।
नः । सू॒नुः । त॒नयः॑ । वि॒जा॒वे॒ति वि – जा॒वा । अ॒ग्ने । सा । ते ।
सु॒म॒ति॒रि॒ति सु॒-म॒तिः । भू॒तु । अ॒स्मै इति॑ । अ॒यम् । ते । यो॒निः ।
ऋ॒त्वि॒यः । य॒तः । जा॒तः । अ॒रो॒च॒थाः । तम् । जा॒नन् । 16 (50)

4.2.4.4

न॒ग्न आ॑ रो॒हा॒था नो॑ वर्ध॒या र॒यिं । चि॒द॒सि॒ तया॑ दे॒व॒त॒याऽङ्गि॒र॒स्वद्-
ध्रु॒वा सी॑द॒ परि॒चि॒द॒सि॒ तया॑ दे॒व॒त॒याऽङ्गि॒र॒स्वद् ध्रु॒वा सी॑द॒ लो॒कं
पृ॒ण छि॒द्रं पृ॒णा॒थो सी॑द॒ शि॒वा त्वं । इ॒न्द्रा॒ग्नी त्वा॑ बृ॒ह॒स्प॒ति॒र॒स्मिन्
यो॒ना॒व॒सी॒ष॒द॒न् । ता॑ अ॒स्य॑ सू॒द॒दो॒ह॒सः सोम॑ श्री॒णन्ति॑ पृ॒श्न॒यः ।
ज॒न्मन् दे॒वा॒नां वि॒श॒स्त्रि॒ष्वा रो॒च॒ने दि॒वः । 17

4.2.4.4 - Padam

अ॒ग्ने॒ । ए॒ति॒ । रो॒ह॒ । अ॒थ॒ । नः॒ । व॒र्ध॒य॒ । र॒यि॒म् । चि॒त् । अ॒सि॒ ।
तया॑ । दे॒वत॑या । अ॒ङ्गि॒र॒स्वत् । ध्रु॒वा । सी॒द॒ । परि॑चिदि॒ति॒
परि॑ – चि॒त् । अ॒सि॒ । तया॑ । दे॒वत॑या । अ॒ङ्गि॒र॒स्वत् । ध्रु॒वा । सी॒द॒ ।
लो॒क॒म् । पृ॒ण॒ । छि॒द्र॒म् । पृ॒ण॒ । अ॒थो॒ इति॑ । सी॒द॒ । शि॒वा । त्व॒म् ।
इ॒न्द्रा॒ग्नी॒ इती॑न्द्र – अ॒ग्नी॒ । त्वा॒ । बृ॒ह॒स्प॒तिः॑ । अ॒स्मि॒न् । यो॒नौ॑ ।
अ॒सी॒षद॑न् । ताः॑ । अ॒स्य॒ । सू॒ददो॑हस इति॑ सू॒द – दो॑हसः ।
सो॒म॒म् । श्री॑णन्ति । पृ॒श्न॒यः॑ । जन्म॑न् । दे॒वाना॑म् । वि॒शः॑ । त्रि॒षु॒ ।
ए॒ति॒ । रो॒च॒ने॒ । दि॒वः॑ । 17 (48)

(अ॒स्त्वो – ष॑धीषु – जा॒न – त्र॒ष्टा॑च॒त्वारि॑ञ्शच्च) (A4)

4.2.5.1

स॒मि॒त॒ञ् स॒ङ्क॒ल्ये॒थाञ् स॑प्रि॒यौ रो॑चिष्णू सु॒म॒न॒स्य॑मा॒नौ॑ ।
इ॒ष॒मूर्ज॑म॒भि सँ॑व॒सानौ॑ सं॒ वाँ म॑नाञ्॒सि सं॑ व्र॒ता स॑मु चि॒त्ता॒न्याऽक॑रं ।
अ॒ग्ने॒ पुरी॑ष्याधि॒पा भ॑वा त्वं नः॒ । इ॒ष॒मूर्ज॑ य॒ज॒मा॒नाय॑ धेहि ।
पुरी॑ष्य॒स्त्वम॑ग्ने र॒यि॒मान् पु॒ष्टि॒माञ् अ॒सि॒ ।

शि॒वाः कृ॒त्वा दि॒शः सर्वाः॑ स्वां॑ यो॒निमि॑हाऽसदः ।

भ॒वतं॑ नः॒ सम॑नसौ॒ समो॑कसा – [] 18

4.2.5.1 - Padam

समि॑ति । इ॒तम् । समि॑ति । क॒ल्ये॒थाम् । संप्रि॑यावि॒ति सं – प्रि॒यौ ।

रो॒चिष्णू॑ इति । सु॒मन॑स्यमा॒नावि॑ति सु – म॒नस्य॑मानौ । इ॒षम् ।

ऊ॒र्जम् । अ॒भीति॑ । सँव॑सा॒नावि॑ति सं – वसा॑नौ । समि॑ति । वा॒म् ।

मना॑सि । समि॑ति । व्र॒ता । समि॑ति । उ । चि॒त्तानि॑ । एति॑ ।

अ॒कर॑म् । अ॒ग्ने॑ । पु॒री॒ष्य । अ॒धिपा॑ इत्य॒धि – पाः॑ । भ॒व । त्वम् ।

नः॑ । इ॒षम् । ऊ॒र्जम् । यज॑मा॒नाय॑ । धे॒हि । पु॒री॒ष्यः । त्वम् । अ॒ग्ने॑ ।

रयि॑मानि॒ति रयि॑ – मा॒न् । पु॒ष्टि॒मा॒नि॒ति पु॒ष्टि॒मा॒न् । अ॒सि । शि॒वाः ।

कृ॒त्वा । दि॒शः । सर्वाः॑ । स्वा॒म् । यो॒निम् । इ॒ह । एति॑ । अ॒सदः॑ ।

भ॒वत॑म् । नः॑ । सम॑नसा॒वि॒ति स – म॒नसौ॑ ।

समो॑कसा॒वि॒ति सं – ओ॒कसौ॑ । 18 (50)

4.2.5.2

–व॒रेप॒सौ॑ । मा॒ य॒ज्ञ॒ꣳ हि॒ꣳसि॒ष्टं॑ मा॒ य॒ज्ञ॒प॒तिं॑ जा॒तवे॒दसौ॑ शि॒वौ
भ॒वत॑म॒द्य नः॑ । मा॒ते॒व पु॒त्रं पृ॒थि॒वी पु॒री॒ष्यम॒ग्निꣳ स्वे॑ यो॒नाव॑भा॒रु॒खा ।
तां वि॒श्वैर्दे॒वैर्ऋ॒तुभिः॑ सँ॒वि॒दानः॑ प्र॒जाप॑तिर्वि॒श्वक॑र्मा वि॒मुञ्च॑तु ।
यद॒स्य पा॒रे र॒जसः॑ शु॒क्रं ज्यो॑तिरजा॒यत॑ । तं नः॑ पर्ष॒दति॑ द्विषो॒ऽग्ने॑
वैश्वा॒नर॑ स्वाहा॑ । नमः॑ सु ते॒ निर्ऋ॑ते वि॒श्वरू॑पे – [] 19

4.2.5.2 - Padam

अ॒रेप॒सौ॑ । मा । य॒ज्ञ॒म् । हि॒ꣳसि॒ष्टम् । मा । य॒ज्ञ॒प॒तिमि॑ति
य॒ज्ञ – प॒तिम् । जा॒तवे॒दसा॒विति॑ जा॒त – वे॒दसौ॑ । शि॒वौ । भ॒वत॑म् ।
अ॒द्य । नः॑ । मा॒ता । इ॒व । पु॒त्रम् । पृ॒थि॒वी । पु॒री॒ष्यम् । अ॒ग्निम् ।
स्वे॑ । यो॒नौ॑ । अ॒भाः । उ॒खा । ता॒म् । वि॒श्वैः॑ । दे॒वैः॑ ।
ऋ॒तुभि॑रि॒त्यृ॒तु – भिः॑ । सँ॒वि॒दान इति॑ सं – वि॒दानः॑ ।
प्र॒जाप॑तिरिति॑ प्र॒जा – प॒तिः॑ । वि॒श्वक॑र्मेति॑ वि॒श्व – क॒र्मा । वी॒ति ।
मु॒ञ्च॑तु । यत् । अ॒स्य । पा॒रे । र॒जसः॑ । शु॒क्रम् । ज्यो॑तिः ।
अजा॑यत । तम् । नः॑ । पर्ष॒त् । अ॒तीति॑ । द्विषः॑ । अ॒ग्ने॑ । वैश्वा॒नर॑ ।

स्वाहा॑ । नमः॑ । स्वि॒ति । ते॑ । निर्ऋ॒त इति॑ निः – ऋ॒ते ।

वि॒श्वरूप॑ इति॑ वि॒श्व – रूपे॑ । 19 (50)

4.2.5.3

अ॒यस्मयं॑ वि॒ चृता॑ ब॒न्धमे॒तं । यमे॑न त्वं य॒म्या सं वि॒दानो॒त्तमं॑ नाक॒मधि॑
रो॒हये॒मं । यत्ते॑ दे॒वी निर्ऋ॒तिरा॒बब॑न्ध दाम॑ ग्री॒वास्व॑ वि॒चर्त्य॑ ।

इ॒दं ते॑ तद् वि॒ष्यां य॑यायुषो॒ न म॒ध्याद॒था जी॒वः पि॒तुम॑द्धि प्र॒मुक्तः॑ ।

यस्या॑स्ते अ॒स्याः क्रू॒र आ॒सञ्जु॒होम्ये॒षां ब॒न्धाना॑मव॒सर्ज॑नाय ।

भूमि॑रिति॑ त्वा जना॑ वि॒दुर्निर्ऋ॒ति – [] 20

4.2.5.3 - Padam

अ॒यस्मय॑म् । वी॒ति । चृ॒त । ब॒न्धम् । ए॒तम् । यमे॑न । त्वम् । य॒म्या ।

सं वि॒दाने॑ति सं – वि॒दाना॑ । उ॒त्तम॑मित्युत् – त॒मम् । नाक॑म् ।

अ॒धीति॑ । रो॒हय॑ । इ॒मम् । यत् । ते॑ । दे॒वी । निर्ऋ॒तिरिति॑

निः – ऋ॒तिः । आ॒बब॑न्धेत्या॑ – ब॒बन्ध॑ । दाम॑ । ग्री॒वासु॑ ।

अ॒वि॒चर्त्य॑मित्य॒वि – च॒र्त्यम् । इ॒दम् । ते॑ । तत् । वी॒ति । स्या॒मि ।

आ॒युषः॑ । न । म॒ध्यात् । अथ॑ । जी॒वः । पि॒तुम् । अ॒द्धि ।

प्र॒मु॒क्त॑ इति॒ प्र – मु॒क्तः॑ । यस्याः॑ । ते । अस्याः॑ । क्रू॒रे । आ॒सन् ।
जु॒हो॒मि । ए॒षाम् । ब॒न्धाना॑म् । अ॒वस॑र्ज॒नाये॑त्यव॒-स॑र्ज॒नाय॑ । भू॒मिः ।
इति॑ । त्वा । ज॒नाः । वि॒दुः । निर्ऋ॑तिरिति॒ निः – ऋ॒तिः । 20 (50)

4.2.5.4

रिति॑ त्वा ऽहं॑ परि॑ वेद॑ विश्व॑तः । अ॒सुन् व॒न्तम॑ यज॒मानमि॑च्छ
स्ते॒नस्ये॑त्यान्-त॒स्कर॑स्यान् वे॒षि । अ॒न्य म॒स्म-दि॑च्छ सा त इत्या
नमो॑ दे॒वि निर्ऋ॑ते तु॒भ्यम॑स्तु । दे॒वीम॒हं निर्ऋ॑तिं व॒न्दमा॑नः पि॒तेव॑
पु॒त्रं द॑स॒ये व॒चो॑भिः । विश्व॑स्य या जा॒यमा॑नस्य वेद॑ शिरः॑ शिरः॑
प्रति॑ सू॒री वि च॑ष्टे । नि॒वेश॑नः स॒ङ्गम॑नो व॒सूनां॑ विश्वा
रूपा॑भि च॒ष्टे – [] 21

4.2.5.4 - Padam

इति॑ । त्वा । अ॒हम् । प॒रीति॑ । वेद॑ । विश्व॑तः । अ॒सुन्व॑न्तम् ।
अ॒यज॑मानम् । इ॒च्छ । स्ते॒नस्य॑ । इत्या॑म् । त॒स्कर॑स्य । अ॒न्विति॑ ।
ए॒षि । अ॒न्यम् । अ॒स्मत् । इ॒च्छ । सा । ते । इत्या॑ । नमः॑ । दे॒वि ।
निर्ऋ॑त इति॒ निः – ऋ॒ते । तु॒भ्यम् । अ॒स्तु । दे॒वीम् । अ॒हम् ।

नि॒र्ऋ॑तिमि॒ति निः- ऋ॒तिम् । व॒न्द॑मानः । पि॒ता । इ॒व । पु॒त्रम् ।
द॒स॒ये । व॒चो॑भिरि॒ति व॒चः - भिः । वि॒श्व॑स्य । या । जा॒य॑मानस्य ।
वे॒द । शि॒रः शि॒र इति॑ शि॒रः-शि॒रः । प्र॒तीति॑ । सू॒री । वी॒ति । च॒ष्टे ।
नि॒वेश॑न इति॑ नि - वे॒शनः । स॒ङ्ग॑म॒न इति॑ सं - ग॒म॒नः । व॒सूना॑म् ।
वि॒श्वा । रू॒पा । अ॒भीति॑ । च॒ष्टे । 21 (50)

4.2.5.5

श॒ची॑भिः । दे॒व इ॒व स॒विता॑ स॒त्यध॑र्मेन्द्रो न त॒स्थौ स॒मरे॑ प॒थीनां॑ ।
सं व॑र॒त्रा द॑धात॒न नि॒राहा॑वान् कृ॒णोत॑न । सि॒ञ्चाम॑हा अ॒वट॑मु॒द्रिणं॑
व॒यं वि॒श्वाऽहा॑ऽद॒स्तम॑क्षितं । निष्कृ॑ताहा-व॒मव॑ट् सु॒वर॑त्र सु॒षेच॑नं ।
उ॒द्रिण॑ सि॒ञ्चे अ॑क्षितं । सी॒रा यु॒ञ्जन्ति॑ क॒वयो॑ यु॒गा वि त॑न्वते
पृथ॑क् । धी॒रा दे॒वेषु॑ सु॒म्नया॑ । यु॒नक्त॑ सी॒रा वि यु॒गा त॑नोत कृ॒ते यो॒नौ

व॒पते॑ह - [] 22

4.2.5.5 - Padam

श॒ची॑भिरि॒ति श॒ची - भिः । दे॒वः । इ॒व । स॒विता॑ । स॒त्यध॑र्मेति॒
स॒त्य - ध॒र्मा । इ॒न्द्रः । न । त॒स्थौ । स॒मर॑ इति॑ सं - अ॒रे ।

प॒थी॒नाम् । स॒मि॒ति॑ । व॒र॒त्राः । द॒धा॒त॒न॒ । नि॒रि॒ति॑ ।
आ॒हा॒वा॒नि॒त्या॑ – हा॒वान् । कृ॒णो॒त॒न॒ । सि॒ञ्चाम॑है । अ॒व॒ट॒म् ।
उ॒द्रि॒ण॒म् । व॒य॒म् । वि॒श्वा॑ । अ॒हा॑ । अ॒द॒स्त॒म् । अ॒क्षि॒त॒म् ।
नि॒ष्कृ॑ताहावमि॒ति॑ नि॒ष्कृ॑त – आ॒हा॒व॒म् । अ॒व॒ट॒म् । सु॒व॒र॒त्र॒मि॒ति॑
सु – व॒र॒त्र॒म् । सु॒षे॒च॒न॒मि॒ति॑ सु – से॒च॒न॒म् । उ॒द्रि॒ण॒म् । सि॒ञ्चे॑ ।
अ॒क्षि॒त॒म् । सी॒रा॑ । यु॒ञ्ज॒न्ति॑ । क॒व॒यः॑ । यु॒गा॑ । वी॒ति॑ । त॒न्व॒ते॑ ।
पृ॒थक् । धी॒राः॑ । दे॒वेषु॑ । सु॒म॒न॒या॑ । यु॒न॒क्त॑ । सी॒रा॑ । वी॒ति॑ । यु॒गा॑ ।
त॒नो॒त॑ । कृ॒ते॑ । यो॒नौ॑ । व॒प॒त॑ । इ॒ह॒ । 22 (50)

4.2.5.6

बी॒जं॑ । गि॒रा च॑ श्रु॒ष्टिः॑ स॒भ॒रा अ॒स॒न्नो॑ ने॒दी॒य इ॒थ् सृ॒ण्या॑ प॒क्व॒मा
ऽय॑त् । ला॒ङ्ग॒लं प॒वी॒र॒व॒ञ् सु॒शे॒व॒ञ् सु॒म॒ति॒त्स॒रु॑ ।
उ॒दि॒त् कृ॑षति॒ गाम॑विं प्र॒फ॒र्व्यं च॑ पी॒व॒रीं॑ । प्र॒स्था॑वद्-रथ॒वा॒ह॒नं॑ । शु॒नं॑
नः॑ फा॒ला वि॑ तु॒द॒न्तु॑ भू॒मि॒ञ् शु॒नं की॒ना॒शा अ॒भि य॑न्तु वा॒हान्॑ ।
शु॒नं प॒र्ज॒न्यो म॑धु॒ना प॑यो॒भिः शु॒नासी॑रा शु॒न॒म॒स्मा॒सु ध॑त्तं ।

कामं॑ कामदु॒घे धु॒क्ष्व मि॒त्राय॑ () वरु॑णाय च ।

इन्द्रा॑या॒ग्नये॑ पू॒ष्ण ओष॑धीभ्यः प्रजा॑भ्यः ।

घृ॒तेन॑ सी॒ता मधु॑ना॒ सम॑क्ता वि॒श्वैर्दे॒वैरनु॑मता मरु॑द्भिः ।

ऊ॒र्जस्व॑ती पय॑सा पि॒न्वमा॑नाऽस्मान्त् सी॒ते पय॑साऽभ्या-ववृ॑थस्व । 23

4.2.5.6 - Padam

बी॒जम् । गि॒रा । च । श्रु॒ष्टिः । स॒भरा॑ इति स-भराः । अ॒सत् । नः ।

ने॒दीयः॑ । इत् । सृ॒ण्या । प॒क्वम् । ए॒ति । अ॒यत् । लाङ्ग॑लम् ।

प॒वीर॑वम् । सु॒शेव॑मिति सु - शेवम् । सु॒मति॑त्सर्विति

सु॒मति॑ - थ्स॒रु । उ॒दि॒ति । इत् । कृ॒षति॑ । गा॒म् । अ॒विम् ।

प्र॒फ॒र्व्यमि॑ति प्र-फ॒र्व्यम् । च । पी॒वरी॑म् । प्र॒स्था॒वदि॑ति प्र॒स्थ-व॑त् ।

रथ॑वा॒हनमि॑ति रथ - वा॒हनम् । शु॒नम् । नः । फा॒लाः । वी॒ति ।

तु॒दन्तु॑ । भू॒मिम् । शु॒नम् । की॒नाशाः॑ । अ॒भीति॑ । य॒न्तु । वा॒हान् ।

शु॒नम् । प॒र्जन्यः॑ । मधु॑ना । प॒योभि॑रिति पयः - भिः । शु॒नासी॑रा ।

शु॒नम् । अ॒स्मासु॑ । ध॒त्तम् । का॒मम् । का॒मदु॒घ इति॑ काम - दु॒घे ।

धु॒क्ष्व । मि॒त्राय॑ () । वरु॑णाय । च । इन्द्रा॑य । अ॒ग्नये॑ ॥ पू॒ष्णे ।
ओष॑धीभ्य इत्योष॑धि – भ्यः । प्र॒जाभ्य॑ इति प्र – जाभ्यः । घृ॒तेन॑ ।
सी॒ता ॥ मधु॑ना । स॒म॒क्तेति॑ स॒म् – अ॒क्ता । वि॒श्वैः ॥ दे॒वैः ।
अनु॑मतेत्यनु॑-म॒ता । मरु॑द्भिरिति मरु॑त् –भिः । ऊ॒र्ज॑स्वती । पय॑सा ।
पि॒न्वमा॑ना । अ॒स्मान् । सी॒ते । पय॑सा ।
अ॒भ्याव॑वृथ्स्वैत्यभि – आ॒ववृ॑थ्स्व । 23 (72)

(स॒मो॑कसौ – वि॒श्वरू॑पे – वि॒दुर्नि॑र्ऋति – र॒भि च॑ष्ट – इ॒ह –
मि॒त्राय॑ – द्वावि॑ंशतिश्च) (A5)

4.2.6.1

या जा॑ता ओष॑धयो दे॒वेभ्य॑स्त्रियु॒गं पु॒रा ।
म॒न्दामि॑ ब॒भ्रू॑णामह॑ं श॒तं धा॑मानि स॒प्त च॑ ।
श॒तं वो॑ अ॒ंब धा॑मानि स॒हस्र॑मु॒त वो॑ रु॒हः ।
अथा॑ श॒तक्र॑त्वो यू॒यमि॑मं मे अ॒गदं॑ कृ॒त ।
पु॒ष्पाव॑तीः प्र॒सूव॑तीः फ॒लिनी॑रफ॒ला उ॒त ।
अश्वा॑ इव स॒जित्व॑री-वी॒रुधः॑ पा॒रयि॑ष्णवः ।

ओष॑धीरि॒ति मा॒तर-स्त॑द्वौ दे॒वी-रु॒प ब्रु॑वे ।

रपा॑सि वि॒घ्नतीरि॑त रप - [] 24

4.2.6.1 - Padam

याः । जा॒ताः । ओष॑धयः । दे॒वैभ्यः॑ । त्रि॒यु॒गमि॑ति त्रि-यु॒गम् । पु॒रा ।
म॒न्दामि॑ । ब॒भ्रू॒णाम् । अ॒हम् । श॒तम् । धा॒मानि॑ । स॒प्त । च ।
श॒तम् । वः । अ॒ंब । धा॒मानि॑ । स॒हस्र॑म् । उ॒त । वः । रु॒हः । अथ॑ ।
श॒तक्र॑त्व इति॑ श॒त - क्र॒त्वः । यू॒यम् । इ॒मम् । मे॒ । अ॒गद॑म् । कृ॒त ।
पुष्पा॑वतीरि॒ति पु॒ष्प-व॑तीः । प्र॒सू॒वतीरि॑ति प्र - सू॒वतीः॑ । फ॒लिनीः॑ ।
अ॒फ॒लाः । उ॒त । अ॒श्वाः । इ॒व । स॒जि॒त्वरीरि॑ति स - जि॒त्वरीः॑ ।
वी॒रु॒धः । पा॒रयि॑ष्णवः । ओष॑धीः । इति॑ । मा॒तरः॑ । तत् । वः ।
दे॒वीः । उपे॑ति । ब्रु॒वे । रपा॑सि । वि॒घ्नतीरि॑ति वि - घ्न॒तीः । इ॒त ।
रपः । 24 (50)

4.2.6.2

-श्चा॒तय॑मा॒नाः । अ॒श्व॒त्थे वो॑ नि॒षद॑नं पर्णे॑ वो॑ व॒सतिः॑ कृ॒ता ।
गो॒भाज॑ इत् किला॑सथ॒ यथ् स॒नव॑थ पू॒रुषं॑ ।

यद॒हं वा॒जय॑-॒न्नि॒मा ओ॒षधी॑र्ह॒स्त आ॒दधे॑ ।
आ॒त्मा यक्ष्म॑स्य नश्यति पु॒रा जी॒वगृ॑भो यथा ।
यदो॑षधयः संगच्छन्ते राजा॑नः समि॒ता वि॒व ।
वि॒प्रः स उ॒च्यते॑ भिष॒ग्रक्षो॑हा ऽमी॒व चा॒तनः॑ । निष्कृ॑ति-॒र्नामि॑वो
मा॒ताऽथा यू॒यञ्स्थ संकृ॑तीः । स॒राः प॒तन्नि॑णीः - [] 25

4.2.6.2 - Padam

चा॒तय॑मानाः । अ॒श्वत्थे॑ । वः । नि॒षद॑नमि॒ति नि॑ - स॒दनम् । पर्णे॑ ।
वः । व॒सतिः॑ । कृ॒ता । गो॒भाज॑ इति गो - भाजः॑ । इत् । किल॑ ।
अ॒सथ॑ । यत् । स॒नव॑थ । पू॒रुष॑म् । यत् । अ॒हम् । वा॒जय॑न् । इ॒माः ।
ओ॒षधीः॑ । ह॒स्ते॑ । आ॒दध॑ इत्या - दधे॑ । आ॒त्मा । यक्ष्म॑स्य ।
न॒श्यति॑ । पु॒रा । जी॒वगृ॑भ इति जी॒व - गृ॑भः । यथा॑ । यत् ।
ओ॒षधयः॑ । सं॒गच्छ॑न्त इति सं - गच्छन्ते॑ । राजा॑नः । समि॒तावि॒ति
सं - इ॒तौ । इ॒व । वि॒प्रः । सः । उ॒च्यते॑ । भिष॑क् ।
रक्षो॑हेति रक्षः - हा । अ॒मीव॑चा॒तन॑ इत्यमी॒व - चा॒तनः॑ ।

निष्कृ॑तिरिति॒ निः-कृ॒तिः । नाम॑ । वः । मा॒ता । अथ॑ । यू॒यम् । स्थ॑ ।
संकृ॑तीरिति॒ सं - कृ॒तीः । सराः॑ । प॒त॒त्रिणीः॑ । 25 (50)

4.2.6.3

स्थ॒न॒ यदा॑ म॒यति॑ निष्कृ॑त ।
अ॒न्या वो॑ अ॒न्याम॒व-त्व॒न्याऽन्य॒स्या उ॒पाव॑त ।
ताः सर्वा॑ ओष॑धयः सँवि॒दाना॑ इ॒दं मे॑ प्रा॒वता॑ वचः ।
उच्छु॑ष्मा ओष॑धीनां गावो गो॒ष्ठा दि॒वेर॑ते ।
धन॑ꣳ स॒निष्य॑न्ती॒ नामा॑त्मानं॒ तव॑ पू॒रुष॑ ।
अति॑ वि॒श्वाः परि॑ष्ठास्तेन॒ इव॑ व्रज॒मक्र॑मुः ।
ओष॑धयः प्रा॒चुच्य॑वु र्यत् किं च त॒नुवाꣳ र॑पः । या - [] 26

4.2.6.3 - Padam

स्थ॒न॒ । यत् । आ॒म॒यति॑ । नि॒रिति॑ । कृ॒त । अ॒न्या । वः । अ॒न्याम् ।
अ॒वतु॑ । अ॒न्या । अ॒न्यस्याः॑ । उ॒पेति॑ । अ॒वत॑ । ताः । सर्वाः॑ ।
ओष॑धयः । सँवि॒दाना॑ इति॒ सं - वि॒दानाः॑ । इ॒दम् । मे॑ । प्रेति॑ ।
अ॒वत॑ । वचः । उ॒दिति॑ । शु॒ष्माः । ओष॑धीनां । गावः ।

गो॒ष्ठादि॑ति गो – स्थात् । इ॒व । ई॒रते॑ । ध॒नम् । स॒नि॒ष्यन्ती॑नाम् ।
आ॒त्मान॑म् । तव॑ । पू॒रुष॑ । अ॒तीति॑ । वि॒श्वाः । प॒रि॒ष्ठा इति॑
परि – स्थाः । स्ते॒नः । इ॒व । व्र॒जम् । अ॒क्रमुः॑ । ओष॑धयः । प्रेति॑ ।
आ॒चु॒च्यवुः॑ । यत् । किम् । च । त॒नुवाम्॑ । रपः॑ । याः । 26 (50)

4.2.6.4

–स्त आ॒तस्थु॑–रा॒त्मानं॑ ँया आ॒वि॒वि॒शुः प॒रुः प॒रुः ।
तास्ते॑ यक्ष्मं॑ वि॒बा॒धन्ता॑ मु॒ग्रो म॑द्ध्य म॒शीरि॑व ।
साकं॑ ँयक्ष्म प्र पत॑ श्ये॒नेन॑ कि॒किदी॑विना॑ ।
साकं॑ वा॒तस्य॑–धा॒ज्या साकं॑ नश्य॑ निहा॒कया॑ ।
अ॒श्वाव॑तीꣳ सोम॑वती मूर्ज॑यन्ती मुदो॑जसं ।
आ वि॒थ्सि॑ सर्वा ओष॑धीरस्मा अ॒रि॒ष्टता॑तये ।
याः फ॒लिनी॑र्या अ॒फला॑ अपु॒ष्पा याश्च॑ पु॒ष्पिणीः॑ ।
बृ॒हस्प॑ति प्रसू॒ता स्तानो॑ मुञ्च॑न्त्वꣳ ह॒सः । या – [] 27

4.2.6.4 - Padam

ते । आ॒त॒स्थु॒रित्या॑ – त॒स्थुः । आ॒त्मा॒नम् । याः ।
आ॒वि॒वि॒शु॒रित्या॑ – वि॒वि॒शुः । प॒रुः प॒रु॒रिति॑ प॒रुः – प॒रुः । ताः । ते ।
यक्ष॑मम् । वी॒ति । बा॒ध॒न्ता॒म् । उ॒ग्रः ।
म॒द्ध्य॒म॒शी॒रिति॑ म॒द्ध्य॒म – शीः । इ॒व । सा॒कम् । यक्ष॑म् । प्रे॒ति ।
प॒त । श्ये॒नेन॑ । कि॒कि॒दी॒विना॑ । सा॒कम् । वा॒त॒स्य । ध्रा॒ज्या॑ । सा॒कम् ।
न॒श्य । नि॒हा॒क॒येति॑ नि – हा॒क॒या । अ॒श्वा॒व॒ती॒मित्य॑श्च – व॒तीम् ।
सो॒म॒व॒ती॒मिति॑ सो॒म – व॒तीम् । ऊ॒र्ज॒य॒न्ती॒म् ।
उ॒दो॒ज॒स॒मित्यु॑त् – ओ॒ज॒स॒म् । ए॒ति । वि॒थि॒स । सर्वाः॑ । ओ॒ष॒धीः ।
अ॒स्मै । अ॒रि॒ष्ट॒ता॒तय॑ इ॒त्य॒रि॒ष्ट – ता॒तये॑ । याः । फ॒लि॒नीः॑ । याः ।
अ॒फ॒लाः । अ॒पु॒ष्पाः । याः । च । पु॒ष्पि॒णीः॑ । बृ॒ह॒स्प॒ति॒प्र॒सू॒ता इति॑
बृ॒ह॒स्प॒ति – प्र॒सू॒ताः । ताः । नः । मु॒ञ्च॒न्तु । अ॒ह॒सः ।
याः । 27 (50)

4.2.6.5

ओष॑धयः॒ सोम॑राज्ञीः॒ प्रवि॑ष्टाः पृ॒थि॒वीम॑नु ।
तासां॑ त्वम॑स्युत्त॒मा प्र॑णो जी॒वात॑-वे॒सुव ।
अव॑पतन्तीरवदन् दि॒व ओष॑दयः परि ।
यं जी॒व म॑श्न॒वा महै॑ न स रि॒ष्याति॑ पू॒रुषः॑ ।
याश्चे॒द मुप॑-शृण्वन्ति॒ याश्च॑ दू॒रं परा॑गताः ।
इह॑ सङ्ग॒त्य ताः सर्वा॑ अ॒स्मै सं द॑त्त भेष॒जं ।
मा वो॑ रिषत् ख॒निता॑ यस्मै॒ चाहं॑ ख॒नामि॑ वः () ।
द्विप॑-च्चतु॒ष्प-द॑स्माक॒ꣳ सर्व॑-मस्त्वना॒तुरं ।
ओष॑धयः सं व॑दन्ते सो॒मेन॑ सह रा॒ज्ञा ॥
यस्मै॑ करोति॒ ब्राह्म॑णस्त॒ꣳ राज॑न् पा॒रयाम॑सि । 28

4.2.6.5 - Padam

ओष॑धयः । सोम॑राज्ञीरिति सोम॑ - रा॒ज्ञीः । प्रवि॑ष्टा इति प्र-वि॒ष्टाः ।
पृ॒थि॒वीम् । अनु॑ । तासां॑ । त्वम् । अ॒सि । उ॒त्तमे॑त्युत्- त॒मा । प्रेति॑ ।
नः । जी॒वात॑वे । सु॒व । अ॒वप॑तन्तीरित्यव - प॒तन्तीः । अ॒वद॑न् ।

दिवः । ओष॑दयः । परि॑ । यम् । जी॒वम् । अ॒श्न॒वा॒म॒है । न । सः ।
रि॒ष्या॒ति । पू॒रु॒षः । याः । च । इ॒दम् । उ॒प॒शृ॒ण्वन्तीत्यु॑प – शृ॒ण्वन्ति॑ ।
याः । च । दू॒रम् । प॒रा॒ग॒ता इति॑ प॒रा – ग॒ताः । इ॒ह । स॒ङ्ग॒त्येति॑
सं – ग॒त्य । ताः । सर्वाः॑ । अ॒स्मै । स॒मि॒ति । द॒त्त । भे॒ष॒जम् । मा ।
वः । रि॒षत् । ख॒नि॒ता । य॒स्मै । च । अ॒हम् । ख॒ना॒मि । वः () ।
द्वि॒प॒दि॒ति द्वि – प॒त् । च॒तु॒ष्प॒दि॒ति च॒तुः–प॒त् । अ॒स्मा॒कम् । सर्व॑म् ।
अ॒स्तु । अ॒ना॒तु॒र॒मि॒त्य॒ना – तु॒रम् । ओष॑धयः । स॒मि॒ति । व॒द॒न्ते ।
सो॒मे॒न । स॒ह । रा॒ज्ञा । य॒स्मै । क॒रो॒ति । ब्रा॒ह्म॒णः । तम् । रा॒ज॒न् ।
पा॒र॒या॒म॒सि । 28 (68) (र॒पः – प॒त॒त्रि॒णी– र्या – अ॒ह॒सो याः –
ख॒ना॒मि वो – ऽष्टा॑द॒श च) (A6)

4.2.7.1

मा नो॑ हि॒सी॒ज्ज॒नि॒ता यः पृ॑थि॒व्या यो वा दि॒व॒ स॒त्य॒ध॒र्मा ज॒जान॑ ।
यश्चा॒पश्च॒न्द्रा बृ॑ह॒ती॒र्ज॒जान॑ क॒स्मै दे॒वाय॑ ह॒विषा॑ वि॒धेम॑ ।
अ॒भ्या॒व॒र्त॒स्व पृ॑थि॒वि य॒ज्ञेन॑ प॒यसा॑ स॒ह ।
व॒पां ते अ॒ग्निरि॑षि॒तो॒ऽव॒ सर्प॑तु । अ॒ग्ने यत् ते शु॒क्रं यँ॑ च॒न्द्रं यँ॑त्

पू॒तं यँ॑द्-य॒ज्ञि॒यं॑ । तद्-दे॒वेभ्यो॑ भ॒राम॑सि ।

इ॒षमूर्ज॑म॒हमि॑त आ - [] 29

4.2.7.1 - Padam

मा । नः । हि॒प्सी॑त् । ज॒नि॒ता । यः । पृ॒थि॒व्याः । यः । वा । दि॒वम्॑ ।
स॒त्य॒ध॒र्मे॑ति स॒त्य - ध॒र्मा । ज॒जान॑ । यः । च । अ॒पः । च॒न्द्राः ।
बृ॒हतीः॑ । ज॒जान॑ । क॒स्मै॑ । दे॒वाय॑ । ह॒विषा॑ । वि॒धेम॑ ।
अ॒भ्याव॑र्तस्वे॒त्यभि॑ - आ॒वर्त॑स्व । पृ॒थि॒वि । य॒ज्ञेन॑ । प॒यसा॑ । स॒ह ।
व॒पाम् । ते । अ॒ग्निः । इ॒षि॒तः । अ॒वेति॑ । स॒र्प॒तु । अ॒ग्ने॑ । यत् । ते ।
शु॒क्रम् । यत् । च॒न्द्रम् । यत् । पू॒तम् । यत् । य॒ज्ञि॒यम्॑ । तत् ।
दे॒वेभ्यः॑ । भ॒राम॑सि । इ॒षम् । ऊ॒र्जम्॑ । अ॒हम् । इ॒तः ।
ए॒ति । 29 (50)

4.2.7.2

द॒द ऋ॑तस्य धा॒म्नो॑ अ॒मृत॑स्य यो॒नैः॑ ।
आ नो॑ गो॒षु वि॒श॒त्वौष॑धीषु ज॒हामि॑ से॒दिम॑नि॒राम॑मी॒वां ।
अ॒ग्ने त॒व श्र॒वो व॒यो म॒हि भ्रा॑जन्त्य॒र्चयो॑ वि॒भाव॑सो ।

बृ॒हद्-भा॒नो॒ शव॑सा॒ वाज॑मु॒क्थ्यं॑ द॒धासि॑ दा॒शुषे॑ कवे ।
इ॒रज्य॑न्न॒ग्ने प्र॑थयस्व ज॒न्तुभि॑र॒स्मो रा॒यो अ॒मर्त्य॑ ।
स द॒र्श॑तस्य व॒पुषो॑ वि रा॒जसि॑ पृ॒णक्षि॑ सान॒सिꣳ र॒यिं ।
ऊ॒र्जो न॒पाज्जा॑तवेदः सु॒शस्ति॑भि-र्म॒न्दस्व॑ - [] 30

4.2.7.2 - Padam

ददे॑ । ऋ॒तस्य॑ । धाम्नः॑ । अ॒मृत॑स्य । यो॒नेः॑ । ए॒ति । नः॑ । गो॒षु ।
वि॒शतु॑ । ए॒ति । ओष॑धीषु । ज॒हामि॑ । से॒दिम् । अ॒निराम् । अ॒मीवाम् ।
अ॒ग्ने॑ । तव॑ । श्रवः॑ । वयः॑ । म॒हि । भ्रा॒जन्ति॑ । अ॒र्चयः॑ । वि॒भाव॑सो
इति॑ वि॒भा - व॑सो । बृ॒हद्भा॒नो इति॑ बृ॒हत् - भा॒नो । शव॑सा ।
वा॒जम् । उ॒क्थ्यम् । द॒धासि॑ । दा॒शुषे॑ । क॒वे । इ॒रज्य॑न् । अ॒ग्ने ।
प्र॒थय॑स्व । ज॒न्तुभि॑रिति ज॒न्तु-भिः॑ । अ॒स्मो इति॑ । रा॒यः । अ॒मर्त्य॑ ।
सः । द॒र्श॑तस्य । व॒पुषः॑ । वी॒ति । रा॒जसि॑ । पृ॒णक्षि॑ । सान॒सिम् ।
र॒यिम् । ऊ॒र्जः । न॒पात् । जा॑तवेद इति॑ जा॒त - वे॒दः ।
सु॒शस्ति॑भि॒रिति॑ सु॒शस्ति॑ - भिः॑ । म॒न्दस्व॑ । 30 (50)

4.2.7.3

धी॒तिभिर्॑.हि॒तः । त्वे॒ इ॒षः सं द॒धु-भू॑रि॒रेत॑स-श्चि॒त्रो त॑यो॒ वाम॑जा॒ताः ।
पा॒वक॑वर्चाः शु॒क्रव॑र्चा॒ अनू॑नवर्चा॒ उदि॑यर्.षि॒ भानु॑ना ॥
पु॒त्रः पि॒तरा॑ वि॒चर॑न्नुपाव॒स्युभे॑ पृ॒णक्षि॑ रो॒दसी॑ ।
ऋ॒तावा॑नं॒ महि॑षं॒ विश्व॑चर्.षणि॒मग्नि॑ꣳ सु॒म्नाय॑ दधि॒रे पु॒रो जनाः॑ ॥
श्रु॒त्कर्ण॑ꣳ सप्र॒थस्त॑मं॒ त्वा गि॒रा दै॒व्यं मा॑नु॒षा यु॒गा । निष्क॑र्तारि-
म॒ध्वर॑स्य प्र॒चेत॑सं॒ क्षय॑न्तꣳ रा॒धसे॑ म॒हे । रा॒तिं भृ॑गू॒णामु॒शिजं॑
क॒विक्र॑तुं पृ॒णक्षि॑ सा॒नसि॑ꣳ - [] 31

4.2.7.3 - Padam

धी॒तिभि॒रिति॑ धी॒ति-भिः॑ । हि॒तः । त्वे॒ इति॑ । इ॒षः । स॒मिति॑ । द॒धुः ।
भू॒रि॒रेत॑स इति॑ भू॒रि - रे॒तसः॑ । चि॒त्रोत॑य इति॑ चि॒त्र - ऊ॒तयः॑ ।
वा॒मजा॑ता इति॑ वा॒म - जा॒ताः । पा॒वक॑वर्चा इति॑ पा॒वक - वर्चाः॑ ।
शु॒क्रव॑र्चा इति॑ शु॒क्र - वर्चाः॑ । अ॒नू॒नव॑र्चा इत्य॒नू॒न - वर्चाः॑ ।
उदि॑ति । इ॒यर्षि॑ । भानु॑ना । पु॒त्रः । पि॒तरा॑ । वि॒चर॑न्निति॑ वि - च॒रन् ।
उ॒पेति॑ । अ॒वसि॑ । उ॒भे इति॑ । पृ॒णक्षि॑ । रो॒दसी॑ इति॑ ।

ऋ॒तावा॑न॒मित्यृ॑त – वा॒नम् । म॒हि॒षम् । वि॒श्वच॑र्ष॒णिमि॑ति
वि॒श्व – च॑र्ष॒णिम् । अ॒ग्निम् । सु॒म्नाय॑ । दधि॑रे । पु॒रः । ज॒नाः ।
श्रु॒त्कर्ण॑मि॒ति श्रु॑त्-कर्ण॒म् । स॒प्रथ॑स्त॒ममि॑ति स॒प्रथः-त॒मम् । त्वा ।
गि॒रा । दै॒व्यम् । मा॒नुषा॑ । यु॒गा । निष्कर्॑तारमि॒ति निः – क॑र्तार॒म् ।
अ॒ध्वर॑स्य । प्र॒चे॒तस॑मि॒ति प्र – चे॒तस॑म् । क्ष॒यन्त॑म् । रा॒धसे॑ । म॒हे ।
रा॒तिम् । भृ॒गूणा॑म् । उ॒शिज॑म् । क॒विक्र॑तुमि॒ति क॒वि – क्र॑तुम् ।
पृ॒णक्षि॑ । सा॒नसि॑म् । 31 (50)

4.2.7.4

रयि॑म् । चि॒तः स्थ॑ परि॒चित ऊ॑र्ध्वचि॒तः श्रय॑ध्वं तया॑
दे॒वत॑याऽङ्गि॒रस्वद्-ध्रु॑वाः सी॒दत॑ । आ॒प्याय॑स्व॒ समै॑तु ते वि॒श्वतः॑
सो॒म वृ॑ष्णि॒यम् । भ॒वा वा॒जस्य॑ सङ्ग॒थे । सं ते॑ प॒यासि॑ समु॒ यन्तु॑
वा॒जाः सं वृ॑ष्णि॒या-न्य॑भि॒माति॑षाहः । आ॒प्याय॑मा॒नो अ॒मृता॑य सो॒म
दि॒वि श्र॑वा॒स्युत्त॑मा॒नि धि॑ष्व । 32

4.2.7.4 - Padam

रयि॑म् । चि॒तः । स्थ । परि॒चित इति॑ परि – चि॒तः । ऊ॒र्ध्वचि॒त
इ॒त्यूर्ध्व – चि॒तः । श्रय॑ध्वम् । तया॑ । दे॒वतया॑ । अ॒ङ्गिर॒स्वत् ।
ध्रु॒वाः । सी॒दत । ए॒ति । प्या॒यस्व । समि॑ति । ए॒तु । ते । वि॒श्वतः ।
सो॒म । वृ॒ष्णि॒यम् । भव॑ । वा॒जस्य॑ । स॒ङ्गथ॑ इति॑ सं-ग॒थे । समि॑ति ।
ते । पया॑ँसि । समि॑ति । उ । य॒न्तु । वा॒जाः । समि॑ति । वृ॒ष्णि॒यानि ।
अ॒भिमा॑तिषा॒ह इत्य॑भिमा॒ति – सा॒हः । आ॒प्याय॑मान
इ॒त्या – प्या॑यमानः । अ॒मृता॑य । सो॒म । दि॒वि । श्रवा॑ँसि ।
उ॒त्तमा॑नीत्यु॒त् – त॒मानि॑ । धि॒ष्व । 32 (39)

(आ – म॒न्दस्व – सा॒नसि॑ – मे॒कान्न॑ च॒त्वारि॑ँश॒च्च) (A7)

4.2.8.1

अ॒भ्यस्था॑द्-वि॒श्वाः पृ॒तना॑ अ॒राती॑स्तद॒ग्निरा॑ह तदु॒ सोम॑ आ॒ह ।
बृ॒हस्प॑तिः स॒विता॑ तन्म॒ आह॑ पू॒षा मा॑ऽधा॒त् सु॒कृत॑स्य लो॒के ।
यद॑क्र॒न्दः प्र॒थमं॑ जा॒यमान॑ उ॒द्यन्त् समु॑द्रा॒दुत॑ वा पु॒रीषा॑त् ।
श्ये॑नस्य॒ पक्षा॑ ह॒रिण॑स्य॒ बा॒हू उप॑स्तु॒तं ज॒निम॑ तत् ते अ॒र्वन् ।

अपां॑ पृ॒ष्ठम॑सि॒ योनि॑र॒ग्नेः॑ स॒मु॒द्रम॑भितः॒ पि॒न्व॑मानं ।

व॒र्ध॑मानं॒ मह॑ – [] 33

4.2.8.1 - Padam

अ॒भी॒ति॑ । अ॒स्था॒त् । वि॒श्वाः॑ । पृ॒त॒नाः॑ । अ॒रा॒तीः॑ । तत् । अ॒ग्निः॑ ।
आ॒ह । तत् । उ॒ । सोमः॑ । आ॒ह । बृ॒ह॒स्प॒तिः॑ । स॒वि॒ता । तत् । मे॒ ।
आ॒ह । पू॒षा । मा॒ । अ॒धा॒त् । सु॒कृ॒त॒स्ये॑ति॒ सु॒ – कृ॒त॒स्य॑ । लो॒के ।
यत् । अ॒क्र॒न्दः॑ । प्र॒थ॒मम् । जा॒य॒मा॒नः॑ । उ॒द्य॒न्नित्यु॑त् – यन् ।
स॒मु॒द्रा॒त् । उ॒त । वा॒ । पु॒री॒षा॒त् । श्ये॒न॒स्य॑ । प॒क्षा । ह॒रि॒ण॒स्य॑ ।
बा॒हू इति॑ । उ॒प॒स्तु॒त॒मि॒त्यु॒प – स्तु॒त॒म् । ज॒नि॒म । तत् । ते॒ ।
अ॒र्व॒न् । अ॒पा॒म् । पृ॒ष्ठ॒म् । अ॒सि॒ । यो॒निः॑ । अ॒ग्नेः॑ । स॒मु॒द्र॒म् ।
अ॒भि॒तः॑ । पि॒न्व॑मा॒नम् । व॒र्ध॑मा॒नम् । महः॑ । 33 (50)

4.2.8.2

आ च॑ पु॒ष्करं॑ दि॒वो मा॒त्र॒या व॒रि॒णा प्र॑थ॒स्व ।
ब्र॒ह्म ज॒ज्ञा॒नं प्र॑थ॒मं पु॒र॒स्ता॒द्वि सी॒मतः॑ सु॒रु॒चो वे॒न आ॑वः ।
स बु॒ध्नि॒या उ॒प॒मा अ॒स्य वि॒ष्ठाः॑ स॒तश्च॑ यो॒नि॒म॒स॒तश्च॑ वि॒वः॑ ।

हिरण्यगर्भः समवर्तताग्रे भूतस्य जातः पतिरेक आसीत् ।

स दाधार पृथिवीं द्यामुतेमां कस्मै देवाय हविषा विधेम ।

द्रप्सश्चस्कन्द पृथिवीमनु – [] 34

4.2.8.2 - Padam

एति । च । पुष्करम् । दिवः । मात्रया । वरिणा । प्रथस्व । ब्रह्म ।

जज्ञानम् । प्रथमम् । पुरस्तात् । वीति । सीमतः । सुरुच इति

सु – रुचः । वेनः । आवः । सः । बुध्नियाः । उपमा इत्युप-माः ।

अस्य । विष्ठा इति वि-स्थाः । सतः । च । योनिम् । असतः । च ।

विवः । हिरण्यगर्भ इति हिरण्य – गर्भः । समिति । अवर्तत । अग्रे ।

भूतस्य । जातः । पतिः । एकः । आसीत् । सः । दाधार ।

पृथिवीम् । द्याम् । उत । इमाम् । कस्मै । देवाय । हविषा । विधेम ।

द्रप्सः । चस्कन्द । पृथिवीम् । अन्विति । 34 (50)

4.2.8.3

–द्यामिमं च योनिमनु यश्च पूर्वः । तृतीयं योनिमनु सञ्चरन्तं द्रप्सं

जुहोम्यनु सप्त होत्राः । नमो अस्तु सर्पेभ्यो ये के च पृथिवीमनु ।

ये॑ अ॒न्तरि॑क्षे॒ ये दि॒वि ते॑भ्यः॒ सर्पे॑भ्यो॒ नमः॑ । ये॑ऽदो॒ रोच॑ने॒ दिवो॑ ये॒
वा॒ सूर्य॑स्य॒ रश्मि॑षु । येषा॑म॒प्सु सदः॑ कृ॒तं ते॑भ्यः॒ सर्पे॑भ्यो॒ नमः॑ ।
या॒ इ॒षवो॑ यातु॒ धाना॑नां () ये॑ वा॒ वन॑स्पती॒ऽनु ।
ये॑ वा॒ऽव॒टेषु॑ शेर॑ते ते॒भ्यः सर्पे॑भ्यो॒ नमः॑ । 35

4.2.8.3 - Padam

द्याम् । इ॒मम् । च॒ । यो॒निम् । अ॒न्वि॒ति॒ । यः । च॒ । पू॒र्वः । तृ॒तीयम् ।
यो॒निम् । अ॒न्वि॒ति॒ । स॒ञ्च॑र॒न्तमि॑ति॒ सं – च॑र॒न्तम् । द्र॒प्सम् ।
जु॒होमि॑ । अ॒न्वि॒ति॒ । स॒प्त । हो॒त्राः । नमः॑ । अ॒स्तु । सर्पे॑भ्यः । ये ।
के । च॒ । पृ॒थि॒वीम् । अ॒नु । ये॑ । अ॒न्तरि॑क्षे॒ ये॑ । दि॒वि । ते॑भ्यः ।
सर्पे॑भ्यः । नमः॑ । ये॑ । अ॒दः । रोच॑ने॒ दि॒वः । ये॑ । वा॒ । सूर्य॑स्य ।
रश्मि॑षु । येषा॑म् । अ॒प्सि॒स्वत्य॑प् – सु । सदः॑ । कृ॒तम् । ते॑भ्यः ।
सर्पे॑भ्यः । नमः॑ । याः । इ॒षवः । यातु॑धा॒ना॒नामि॑ति॒
यातु॑ – धा॒ना॒नाम् () । ये॑ । वा॒ । वन॑स्पतीन् । अ॒नु । ये॑ । वा॒ ।
अ॒व॒टेषु॑ । शेर॑ते । ते॒भ्यः । सर्पे॑भ्यः । नमः॑ । 35 (61)

(महो – ऽनु – यातुधानाना – मेकादश च) (A8)

4.2.9.1

ध्रु॒वा॒ऽसि॑ ध॒रुणा॑ऽस्तृ॒ता वि॒श्वक॑र्मणा सु॒कृ॒ता ।
मा त्वा॑ स॒मु॒द्र उ॒द्वधी॑न्मा सु॒पर्णो॑ व्यथ॒माना॑ पृथि॒वीं दृ॒ह ।
प्र॒जाप॑तिस्त्वा सादयतु पृथि॒व्याः पृ॒ष्ठे व्य॑चस्वतीं प्रथ॒स्वतीं॑ प्रथो॒ऽसि॑
पृथि॒व्यसि॑ भूर॒सि भूमि॑रस्यदि॒तिर॑सि वि॒श्वधा॑या वि॒श्वस्य॑ भुव॒नस्य॑
ध॒र्त्री पृथि॑वीं यच्छ पृथि॒वीं दृ॒ह पृथि॑वीं मा हि॒ंसी॑र्वि॒श्वस्मै॑
प्रा॒णाया॑पा॒नाय॑ व्या॒नायो॑दा॒नाय॑ प्रति॒ष्ठायै॑ – [] 36

4.2.9.1 - Padam

ध्रु॒वा । अ॒सि । ध॒रुणा॑ । अ॒स्तृ॒ता । वि॒श्वक॑र्म॒णेति॑ वि॒श्व – क॒र्मणा॑ ।
सु॒कृ॒तेति॑ सु – कृ॒ता । मा । त्वा । स॒मु॒द्रः । उ॒दि॒ति । व॒धीत् । मा ।
सु॒पर्ण इति॑ सु – पर्णः । अ॒व्यथ॑माना । पृथि॒वीम् । दृ॒ह ।
प्र॒जाप॑तिरिति॑ प्र॒जा – प॒तिः । त्वा । सा॒दय॑तु । पृथि॒व्याः । पृ॒ष्ठे ।
व्य॑चस्वतीम् । प्रथ॒स्वतीम् । प्रथः । अ॒सि । पृथि॑वी । अ॒सि । भूः ।
अ॒सि । भूमिः॑ । अ॒सि । अ॒दि॒तिः । अ॒सि ।

वि॒श्व॒धा॒या इति॑ वि॒श्व – धा॒याः । वि॒श्व॒स्य॑ । भुव॑नस्य । ध॒र्त्री ।
पृ॒थि॒वीम् । यच्छ॑ । पृ॒थि॒वीम् । दृ॒ह । पृ॒थि॒वीम् । मा । हि॒सीः ।
वि॒श्व॒स्मै । प्रा॒णायै॑ति प्रा – अ॒नाय॑ । अ॒पा॒ना॒यैत्यप॑ – अ॒नाय॑ ।
व्या॒ना॒यैति॑ वि – अ॒नाय॑ । उ॒दा॒ना॒यैत्युत् – अ॒नाय॑ ।
प्रति॑ष्ठाया इति॑ प्रति – स्था॒यै ॥ 36 (50)

4.2.9.2

च॒रि॒त्रा॒या-ग्नि॑स्त्वा॒भि पा॑तु म॒ह्या स्व॑स्त्या छ॒र्दि॒षा श॑न्तमे॒न
तया॑ दे॒वत॑या॒ङ्गि॒रस्वद्-ध्रु॒वा सी॑द । काण्डा॑त् काण्डा॑त् प्र॒रोह॑न्ती
प॒रुषः॑ प॒रुषः॑ परि॑ । ए॒वा नो॑ दूर्वे॒ प्र त॑नु स॒हस्रे॑ण श॒तेन॑ च । या
श॒तेन॑ प्र॒तनो॑षि स॒हस्रे॑ण वि॒रोह॑सि तस्या॑स्ते दे॒वीष्ट॑के वि॒धेम॑ ह॒विषा॑
व॒यं । अ॒षाढा॑सि स॒हमा॑ना स॒हस्वा॑रातीः स॒हस्वा॑राती॒यतः॑ स॒हस्व॑
पृ॒तनाः॑ स॒हस्व॑ पृ॒तन्य॑तः । स॒हस्र॑वीर्या – [] 37

4.2.9.2 - Padam

च॒रि॒त्रा॒य । अ॒ग्निः । त्वा । अ॒भीति॑ । पा॑तु । म॒ह्या । स्व॑स्त्या ।
छ॒र्दि॒षा ॥ श॑न्तमे॒नेति॑ शं – तमे॒न । तया॑ । दे॒वत॑या । अ॒ङ्गि॒रस्वत् ।

ध्रु॒वा । सी॒द । का॒ण्डा॒त्का॒ण्डा॒दिति॑ का॒ण्डा॒त् – का॒ण्डा॒त् ।
 प्र॒रो॒ह॒न्ती॑ति॒ प्र – रो॒ह॒न्ती॑ । परु॒षः परु॒ष इति॑ परु॒षः-परु॒षः । परि॑ ।
 ए॒वा । नः॑ । दू॒र्वे । प्रेति॑ । त॒नु । स॒हस्रे॑ण । श॒तेन॑ । च । या ।
 श॒तेन॑ । प्र॒तनो॑षीति॒ प्र – तनो॑षि । स॒हस्रे॑ण । वि॒रो॒ह॒सीति॑
 वि-रो॒ह॒सि । तस्याः॑ । ते । दे॒वि । इष्ट॑के । वि॒धेम॑ । ह॒विषा॑ । व॒यम् ।
 अ॒षाढा॑ । अ॒सि । स॒हमा॑ना । स॒हस्व॑ । अ॒रातीः॑ । स॒हस्व॑ ।
 अ॒राती॑यतः । स॒हस्व॑ । पृ॒तनाः॑ । स॒हस्व॑ । पृ॒तन्य॑तः ।
 स॒हस्र॑वीर्येति॒ स॒हस्र॑ – वी॒र्या । 37 (50)

4.2.9.3

-सि॒ सा मा॑ जि॒न्व । म॒धु वा॑ता ऋ॒ताय॑ते म॒धु क्ष॑रन्ति॒ सिन्ध॑वः ।
 मा॒ध्वी॒र्नः स॒न्त्वो॑षधीः । म॒धु न॑क्तमु॒तोष॑सि म॒धुम॑त् पा॒र्थि॒वꣳ र॑जः ।
 म॒धु द्यौ॑रस्तु नः पि॒ता । म॒धुमा॑न् नो व॒नस्प॑ति-र्म॒धुमाꣳ अ॑स्तु
 सूर्यः॑ । मा॒ध्वी॒र्गावो॑ भवन्तु नः । म॒ही द्यौः पृ॑थि॒वी च॑ न इ॒मं य॑ज्ञं
 मि॒मिक्ष॑तां । पि॒पृतां॑ नो भ॒रीम॑भिः । तद्-वि॒ष्णोः॑ प॒रमं॑ – [] 38

4.2.9.3 - Padam

अ॒सि । सा । मा । जि॒न्व । म॒धु । वा॒ताः । ऋ॒ता॒य॒त इ॒त्य॒त – य॒ते ।
म॒धु । क्ष॒र॒न्ति । सि॒न्ध॒वः । मा॒ध्वीः । नः । स॒न्तु । ओ॒ष॒धीः । म॒धु ।
न॒क्तम् । उ॒त । उ॒ष॒सि । म॒धु॒म॒दि॒ति म॒धु – म॒त् । पा॒र॒थि॒वम् । र॒जः ।
म॒धु । द्यौः । अ॒स्तु । नः । पि॒ता । म॒धु॒मा॒नि॒ति म॒धु – मा॒न् । नः ।
व॒न॒स्प॒तिः । म॒धु॒मा॒नि॒ति म॒धु – मा॒न् । अ॒स्तु । सूर्यः । मा॒ध्वीः ।
गा॒वः । भ॒व॒न्तु । नः । म॒ही । द्यौः । पृ॒थि॒वी । च । नः । इ॒मम् ।
य॒ज्ञम् । मि॒मि॒क्ष॒ताम् । पि॒पृ॒ताम् । नः । भ॒री॒म॒भि॒रि॒ति भ॒री॒म – भिः ।
तत् । वि॒ष्णोः । प॒र॒मम् । 38 (50)

4.2.9.4

प॒दꣳ स॒दा प॒श्य॒न्ति सूर्यः । दि॒वी॒व च॒क्षु॒रा॒त॒तं । ध्रु॒वा॒ऽसि पृ॒थि॒वि
स॒ह॒स्व पृ॒त॒न्य॒तः । स्यू॒ता दे॒वे॒भि॒र॒मृ॒ते॒ना ऽऽगाः । या॒स्ते अ॒ग्ने सूर्ये
रुच॑ उ॒द्य॒तो दि॒व॒मा॒त॒न्व॒न्ति र॒श्मि॒भिः । ता॒भिः सर्वा॑भी रु॒चे ज॒नाय
न॒स्कृ॒धि । या वो दे॒वाः सूर्ये॑ रु॒चो गो॒ष्वश्रे॑षु या रुचः । इ॒न्द्रा॒ग्नी
ता॒भिः सर्वा॑भी रुचं॑ नो ध॒त्त बृ॒ह॒स्प॒ते । वि॒राड् – [] 39

4.2.9.4 - Padam

पदम् । सदा॑ । पश्य॑न्ति । सूर॑यः । दि॒वि । इ॒व । चक्षुः॑ ।
आ॒त॒त॒मि॒त्या-त॒तम् । ध्रु॒वा । अ॒सि । पृ॒थि॒वि । स॒ह॒स्व । पृ॒त॒न्य॒तः ।
स्यू॒ता । दे॒वै॒भिः । अ॒मृ॒तेन॑ । ए॒ति । आ॒गाः । याः । ते । अ॒ग्ने ।
सूर्ये॑ । रुचः॑ । उ॒द्य॒त इ॒त्युत् - य॒तः । दि॒वम् ।
आ॒त॒न्व॒न्ती॒त्या - त॒न्व॒न्ति । र॒श्मि॒भिरि॒ति र॒श्मि - भिः॑ । ता॒भिः ।
सर्वा॑भिः । रु॒चे । ज॒नाय॑ । नः । कृ॒धि । याः । वः । दे॒वाः । सूर्ये॑ ।
रुचः॑ । गो॒षु । अ॒श्वेषु॑ । याः । रुचः॑ । इ॒न्द्रा॒ग्नी इ॒तीन्द्र॑ - अ॒ग्नी ।
ता॒भिः । सर्वा॑भिः । रुच॑म् । नः । ध॒त्त । बृ॒ह॒स्प॒ते ।
वि॒राडि॒ति वि - राट् । 39 (50)

4.2.9.5

ज्यो॑ति॒रधा॒रय॑त् स॒म्राड् ज्यो॑ति॒रधा॒रय॑त् स्वर॑ाड् ज्यो॑ति॒रधा॒रय॑त् ।
अ॒ग्ने यु॒क्ष्वा हि॑ ये त॒वाश्वा॑सो दे॒व सा॒धवः॑ । अ॒रं व॑ह॒न्त्या॒शवः॑ ।
यु॒क्ष्वा हि॑ दे॒व॒हू॒तमा॑ अ॒श्वा अ॒ग्ने र॒थी॒रिव॑ । नि॒ होता॑ पू॒र्व्यः स॒दः ।

द्र॒प्सश्च॑स्क॒न्द पृ॒थि॒वीम॑नु॒ द्यामि॑मं च यो॒निम॑नु॒ यश्च॑ पूर्॒वः ।

तृ॒ती॒यं यो॒निम॑नु॒ सञ्च॑रन्तं द्र॒प्सं जु॒हो॒म्यनु॑ स॒प्त – [] 40

4.2.9.5 - Padam

ज्यो॑तिः । अ॒धा॒रय॑त् । स॒म्राडि॑ति॒ सम्-राट् । ज्यो॑तिः । अ॒धा॒रय॑त् ।

स्व॒राडि॑ति॒ स्व - राट् । ज्यो॑तिः । अ॒धा॒रय॑त् । अ॒ग्ने॑ । यु॒क्ष्व ।

हि । ये । तव । अ॒श्वा॒सः । दे॒व । सा॒धवः॑ । अ॒रम् । वह॑न्ति ।

आ॒शवः॑ । यु॒क्ष्व । हि । दे॒वहू॑तमा॒निति॑ दे॒व - हू॑तमा॒न् । अ॒श्वा॒न् ।

अ॒ग्ने॑ । र॒थीः । इ॒व । नी॒ति । हो॒ता । पू॒र्व्यः । स॒दः । द्र॒प्सः ।

च॒स्क॒न्द । पृ॒थि॒वीम् । अ॒न्वि॑ति॒ द्याम् । इ॒मम् । च॒ । यो॒निम् ।

अ॒न्वि॑ति॒ । यः । च॒ । पू॒र्वः । तृ॒तीय॑म् । यो॒निम् । अ॒न्वि॑ति॒ ।

सञ्च॑रन्तमि॒ति सं - च॑रन्तम् । द्र॒प्सम् । जु॒हो॒मि । अ॒न्वि॑ति॒ ।

स॒प्त । 40 (50)

4.2.9.6

हो॒त्राः । अ॒भू॒दि॒दं वि॑श्वस्य॒ भु॒वन॑स्य॒ वा॒जिन॑म॒ग्ने-वै॑श्वा॒नर॑स्य॒ च ।

अ॒ग्नि॒ज्यो॑ति॒षा ज्यो॑ति॒ष्मान् रु॒क्मो॑ वर्च॒सा वर्च॑स्वान् ।

ऋ॒चे॒ त्वा॑ रु॒चे॒ त्वा॑ समि॒त् स्र॑वन्ति सरि॒तो न॑ धे॒नाः॑ ।
अ॒न्तर्॒हृ॒दा॒ मन॑सा पू॒यमा॑नाः । घृ॒तस्य॑ धा॒रा अ॒भि चा॑क॒शीमि॑ ।
हि॒रण्य॑यो वे॒तसो॑ म॒ध्य आ॑सां । तस्मिन्त्सु॒पर्णो॑ म॒धुकृ॑त् कु॒लायी॑
भज॑न्नास्ते म॒धु दे॒वता॑भ्यः । तस्या॑ स ते॒ हर॑यः स॒प्त ती॑रे ()
स्व॒धां दु॒हाना॑ अ॒मृत॑स्य धा॒रां । 41

4.2.9.6 - Padam

हो॒त्राः॑ । अ॒भूत् । इ॒दम् । वि॒श्वस्य॑ । भु॒वन॑स्य । वा॒जिन॑म् । अ॒ग्नेः॑ ।
वै॒श्वान॑रस्य । च । अ॒ग्निः । ज्यो॑तिषा । ज्यो॑तिष्मान् । रु॒क्मः ।
वर्च॑सा । वर्च॑स्वान् । ऋ॒चे॒ त्वा॑ रु॒चे॒ त्वा॑ समि॒ति । इ॒त् ।
स्र॑वन्ति । सरि॒तः । न । धे॒नाः॑ । अ॒न्तः । हृ॒दा । मन॑सा । पू॒यमा॑नाः ।
घृ॒तस्य॑ । धा॒राः । अ॒भीति॑ । चा॒क॒शीमि॑ । हि॒रण्य॑यः । वे॒तसः॑ ।
म॒ध्ये॑ । आ॒साम् । तस्मिन् । सु॒पर्ण॑ इति सु – पर्णः । म॒धुकृ॑दिति
म॒धु – कृ॑त् । कु॒लायी॑ । भज॑न् । आ॒स्ते । म॒धु । दे॒वता॑भ्यः ।
तस्या॑ । आ॒सते॑ । हर॑यः । स॒प्त । ती॑रे () । स्व॒धामि॑ति स्व॒धाम् ।

दु॒हा॒नाः । अ॒मृत॑स्य । धा॒राम् । 41 (54) (प्र॒ति॒ष्ठा॒यै – स॒हस्र॑वीर्या –
पर॑मं – वि॒राट् – स॒प्त – ती॒रे – च॒त्वारि॑ च) (A9)

4.2.10.1

आ॒दि॒त्यं गर्भं॑ पय॑सा स॒मज्ज॑न्त् स॒हस्र॑स्य प्र॒ति॒मां वि॒श्वरू॑पं ।
परि॑ वृ॒ङ्गि॒ध ह॑रसा मा॒भि मृ॑क्षः श॒तायु॑षं कृ॒णु॒हि ची॒यमा॑नः ।
इ॒मं मा हि॒॑सीर्द्वि॒पादं॑ प॒शूना॑ स॒हस्रा॑क्ष मे॒ध आ ची॒यमा॑नः ।
म॒युमा॑र॒ण्यम॑नु ते दि॒शामि॑ ते॒न चि॒न्वा॒नस्त॑नुवो॒ नि षी॑द ।।
वा॒तस्य॑ ध्रा॒जिं व॑रुणस्य ना॒भि॒मश्वं॑ ज॒ज्ञान॑ स॒रिर॑स्य म॒ध्ये ।
शि॒शुं न॒दीना॑ हरि॒मद्रि॑बु॒द्धम॑ग्ने मा हि॒॑सीः – [] 42

4.2.10.1 - Padam

आ॒दि॒त्यम् । गर्भ॑म् । पय॑सा । स॒मज्ज॑न्निति सं – अज्ज॑न् ।
स॒हस्र॑स्य । प्र॒ति॒मा॒मिति॑ प्र॒ति – मा॒म् । वि॒श्वरू॑पमिति॑
वि॒श्व-रू॑पम् । प॒रीति॑ । वृ॒ङ्गि॒व । ह॑रसा । मा । अ॒भीति॑ । मृ॒क्षः ।
श॒तायु॑षमिति॑ श॒त – आ॒युष॑म् । कृ॒णु॒हि । ची॒यमा॑नः । इ॒मम् । मा ।
हि॒॑सीः । द्वि॒पाद॑मिति॑ द्वि – पा॒दम् । प॒शूना॑म् ।

सहस्राक्षेति सहस्र – अक्ष । मेधे । एति । चीयमानः । मयुम् ।
 आरण्यम् । अन्विति । ते । दिशामि । तेन । चिन्वानः । तनुवः ।
 नीति । सीद । वातस्य । ध्राजिम् । वरुणस्य । नाभिम् । अश्वम् ।
 जज्ञानम् । सरिरस्य । मध्ये । शिशुम् । नदीनाम् । हरिम् ।
 अद्रिबुद्धमित्यद्रि – बुद्धम् । अग्ने । मा । हि॒प्सीः । 42 (50)

4.2.10.2

परमे व्योमन् । इमं मा हि॒प्सीरेकशफं पशूनां कनिक्रदं
 वाजिनं वाजिनेषु । गौरमारण्यमनु ते दिशामि तेन
 चिन्वानस्तनुवो नि षीद । अजस्रमिन्दुमरुषं भुरण्युमग्निमीडे
 पूर्वचित्तौ नमोभिः । स पर्वभिर्ऋतुशः कल्पमानो गां मा
 हि॒प्सीरदितिं विराजं । इमं॑ समुद्रं॑ शतधारमुथ्-सं व्यच्यमानं
 भुवनस्य मध्ये । घृतं दुहानामदितिं जनायाग्ने मा – [] 43

4.2.10.2 - Padam

परमे । व्योमन्निति वि – ओमन् । इमम् । मा । हि॒प्सीः ।
 एकशफमित्येक – शफम् । पशूनाम् । कनिक्रदम् ।

वा॒जिन॑म् । वा॒जिने॑षु । गौ॒रम् । आ॒र॒ण्यम् । अ॒न्वि॒ति॒ । ते॒ । दि॒शामि॑ ।
ते॒न । चि॒न्वा॒नः । त॒नुवः॑ । नी॒ति॒ । सी॒द । अ॒ज॒स्रम् । इ॒न्दुम् ।
अ॒रु॒षम् । भु॒र॒ण्युम् । अ॒ग्निम् । ई॒डे । पू॒र्वचि॑त्ता॒वि॒ति॒ पू॒र्व – चि॒त्तौ ।
नमो॑भि॒रिति॑ नमः॑ – भिः॑ । सः॑ । प॒र्वभि॑रिति॑ प॒र्व – भिः॑ । ऋ॒तु॒श
इ॒त्यृ॒तु – शः॑ । क॒ल्प॒मा॒नः । गा॒म् । मा । हि॒॒सीः । अ॒दि॒तिम् ।
वि॒रा॒ज॒मि॒ति॒ वि – रा॒जम् । इ॒मम् । स॒मु॒द्रम् । श॒त॒धा॒र॒मि॒ति॒
श॒त – धा॒रम् । उ॒थ्स॑म् । व्य॒च्य॒मा॒न॒मि॒ति॒ वि – अ॒च्य॒मा॒नम् ।
भु॒व॒न॒स्य । म॒ध्ये॑ । घृ॒तम् । दु॒हा॒नाम् । अ॒दि॒तिम् । ज॒नाय॑ ।
अ॒ग्ने॑ । मा । 43 (50)

4.2.10.3

हि॒॒सीः॑ प॒रमे॑ व्यो॒मन् । ग॒व॒य॒मा॒र॒ण्य॒म॒नु ते॒ दि॒शामि॑ ते॒न
चि॒न्वा॒न॒स्त॒नुवो॑ नि॒ षी॒द । व॒रू॒त्रिं॑ त्वष्टु॒र्व॒रु॒ण॒स्य॑ ना॒भि॒म॒विं॑ ज॒ज्ञा॒नाꣳ
र॒ज॒सः॑ प॒र॒स्मात् । म॒हीꣳ सा॒ह॒स्री॑म॒सु॒र॒स्य॑ मा॒या॒म॒ग्ने॑ मा हि॒॒सीः॑
प॒रमे॑ व्यो॒मन् । इ॒मा॒मू॒र्णा॒युं व॒रु॒ण॒स्य॑ मा॒यां त्व॒चं प॒शूनां॑ द्वि॒प॒दां

च॒तु॒ष्प॒दां॑ । त्व॒ष्टुः॑ प्र॒जा॒नां॑ प्र॒थ॒मं॑ ज॒नि॒त्र॒म॒ग्ने॑ मा हि॒॒सीः॑ पर॒मे
व्यो॒म॒न् । उ॒ष्ट्र॒मा॒र॒ण्य॒म॒नु॑ – [] 44

4.2.10.3 - Padam

हि॒॒सीः॑ । पर॒मे । व्यो॒म॒न्निति॑ वि – ओ॒म॒न् । ग॒व॒य॒म् । आ॒र॒ण्य॒म् ।
अ॒न्वि॒ति॑ । ते॒ । दि॒शामि॑ । ते॒न॑ । चि॒न्वा॒नः॑ । त॒नु॒वः॑ । नी॒ति॑ । सी॒द॒ ।
वरू॒त्रि॒म् । त्व॒ष्टुः॑ । वरु॒ण॒स्य॑ । ना॒भि॒म् । अ॒वि॒म् । ज॒ज्ञा॒ना॒म् ।
र॒ज॒सः॑ । प॒र॒स्मा॒त् । म॒ही॒म् । सा॒ह॒स्री॒म् । अ॒सु॒र॒स्य॑ । मा॒या॒म् ।
अ॒ग्ने॑ । मा । हि॒॒सीः॑ । पर॒मे । व्यो॒म॒न्निति॑ वि – ओ॒म॒न् । इ॒मा॒म् ।
ऊ॒र्णा॒यु॒म् । वरु॒ण॒स्य॑ । मा॒या॒म् । त्व॒च॒म् । प॒शू॒ना॒म् । द्वि॒प॒दा॒मि॒ति॑
द्वि – प॒दा॒म् । च॒तु॒ष्प॒दा॒मि॒ति॑ च॒तुः॑ – प॒दा॒म् । त्व॒ष्टुः॑ । प्र॒जा॒ना॒मि॒ति॑
प्र – जा॒ना॒म् । प्र॒थ॒म॒म् । ज॒नि॒त्र॒म् । अ॒ग्ने॑ । मा । हि॒॒सीः॑ । पर॒मे ।
व्यो॒म॒न्निति॑ वि – ओ॒म॒न् । उ॒ष्ट्र॒म् । आ॒र॒ण्य॒म् । अ॒न्वि॒ति॑ । 44 (50)

4.2.10.4

ते॒ दि॒शामि॑ ते॒न॑ चि॒न्वा॒न॒स्त॒नु॒वो॑ नि॒ षी॑द । यो॒ अ॒ग्नि॒र॒ग्ने॒स्त॒-
प॒सो॑ऽधि॒ जा॒तः॑ शो॒चा॒त् पृ॒थि॒व्या॑ उ॒त वा॑ दि॒व॒स्प॒रि॑ ।

येन॑ प्र॒जा वि॒श्वक॑र्मा व्या॒नट् तम॑ग्ने हे॒डः परि॑ ते वृ॒णक्तु॑ ।
अजा॑ ह्यग्ने॒रजनि॑ष्ट गर्भा॒त् सा वा अप॑श्यज्जनितारम॒ग्रे ॥
तया॑ रो॒हमा॑यन्नुप मे॒ध्यास॑स्तया दे॒वा दे॒वता॑मग्र आयन् । शर॒भ- ()
-मा॒रण्यम॑नु ते दि॒शामि ते॑न चि॒न्वान॑स्तनुवो॒ निषी॑द । 45

4.2.10.4 - Padam

ते । दि॒शामि॑ । ते॑न । चि॒न्वानः॑ । तनु॑वः । नी॒ति । सी॒द । यः ।
अ॒ग्निः । अ॒ग्नेः । तप॑सः । अधी॑ति । जा॒तः । शो॒चात् । पृ॒थिव्याः॑ ।
उ॒त । वा । दि॒वः । परि॑ । येन॑ । प्र॒जा इति॑ प्र - जाः । वि॒श्वक॑र्मेति
वि॒श्व - क॑र्मा । व्या॒नडि॑ति वि - आ॒नट् । तम् । अ॒ग्ने । हे॒डः ।
परी॑ति । ते । वृ॒णक्तु॑ । अजा॑ । हि । अ॒ग्नेः । अज॑निष्ट । गर्भा॒त् ।
सा । वै । अप॑श्यत् । ज॒नितार॑म् । अ॒ग्रे । तया॑ । रो॒हम् । आ॒यन् ।
उ॒पेति॑ । मे॒ध्यासः॑ । तया॑ । दे॒वाः । दे॒वता॑म् । अ॒ग्रे । आ॒यन् ।
शर॒भम् () । आ॒रण्यम् । अ॒न्विति॑ । ते । दि॒शामि॑ । ते॑न ।

चिन्वानः । तनुवः । नीति । सीद । 45 (59)

(अग्ने॑ मा हि॒सी – रग्ने॑ मोष्ट्र॑मा – रण्यमनु॑ – शरभन्
– नव॑ च) (A10)

Special Korvai

(आदित्य॑ मिमन्दि॑पादे॑ मयुं॑ वा॒तस्या॑ ऽश्व॑ मिम॑ मेक॑शफ
झौरम॑ जस्र॑ङ्गव॒यं वरू॑त्रि॒ मवि॑ मि॒मामूर्णा॑र्यु॒ मुष्ट्रं॑ यो॒ अग्निः॑ –
शरभं॑ ।)

4.2.11.1

इन्द्रा॑ग्नी रो॒चना दि॒वः परि॒ वाजे॑षु भूष॑थः । तद्वां॑ चेति॒ प्रवी॑र्यं ।
श्नथ॑द्-वृ॒त्रमु॑त॒ सनो॑ति॒ वाज॑मिन्द्रा॒ यो अग्नी॑ स॒हुरी॑ स॒पर्या॑त् ।
इर॑ज्यन्ता॒ वस॑व्यस्य॒ भूरेः॑ स॒हस्त॑मा स॒हसा॑ वाजयन्ता ।
प्र च॑र्ष॒णिभ्यः॑ पृ॒तना॑ ह॒वेषु॑ प्र पृ॒थिव्या॑ रि॒रिचा॑थे दि॒वश्च॑ ।
प्र सि॑न्धु॒भ्यः प्र॑गि॒रिभ्यो॑ म॒हित्वा॑ प्रेन्द्रा॑ग्नी॒ विश्वा॑ भु॒वना॑ऽत्य॒न्या ।
मरु॑तो॒ यस्य॑ हि – [] 46

4.2.11.1 - Padam

इन्द्रा॑ग्नी॒ इतीन्द्र॑ – अ॒ग्नी । रो॒चना । दि॒वः । परी॑ति । वा॒जे॒षु ।
भू॒षथः॑ । तत् । वा॒म् । चे॒ति । प्रे॒ति । वी॒र्य॑म् । इ॒नथ॑त् । वृ॒त्रम् ।
उ॒त । स॒नो॒ति । वा॒जम् । इन्द्रा॑ । यः । अ॒ग्नी इ॒ति । स॒हुरी॑ इ॒ति
स – हु॒री । स॒पर्या॑त् । इ॒रज्य॑न्ता । व॒सव्य॑स्य । भू॒रैः । स॒हस्त॑मे॒ति
सहः॑ – त॒मा । स॒हसा॑ । वा॒जय॑न्ते॒ति वा॒ज – य॑न्ता । प्रे॒ति ।
च॒र्ष॒णिभ्य॑ इ॒ति च॒र्ष॒णि-भ्यः॑ । पृ॒तना॑ । ह॒वेषु॑ । प्रे॒ति । पृ॒थि॒व्याः ।
रि॒रि॒चाथे॑ इ॒ति । दि॒वः । च । प्रे॒ति । सि॒न्धुभ्य॑ इ॒ति सि॒न्धु – भ्यः॑ ।
प्रे॒ति । गि॒रिभ्य॑ इ॒ति गि॒रि – भ्यः॑ । म॒हित्वे॑ति म॒हि – त्वा । प्रे॒ति ।
इन्द्रा॑ग्नी॒ इतीन्द्र॑ – अ॒ग्नी । वि॒श्वा । भु॒वना॑ । अ॒तीति॑ । अ॒न्या ।
म॒रुतः॑ । य॒स्य । हि । 46 (50)

4.2.11.2

क्ष॒ये पा॒था दि॒वो वि॒मह॑सः । स सु॒गोपा॑त॒मो ज॑नः ।
य॒ज्ञैर्वा॑ य॒ज्ञवा॑ह॒सो वि॒प्रस्य॑ वा म॒तीनां॑ । म॒रुतः॑ शृ॒णुता॑ ह॒वं ।
श्रि॒यसे॑ कं भा॒नुभिः॑ सं मि॒मिक्षि॑रे ते र॒श्मिभि॑स्त ऋ॒क्वभिः॑

सु॒खाद॑यः । ते॒ वा॒शी॑मन्त इ॒ष्मिणो॑ अ॒भी॒रवो॑ वि॒द्रे प्रि॒यस्य॑ मा॒रुत॑स्य
धा॒म्नः । अ॒व ते॒ हे॒ड उ॒दु॒त्त॒मं । क॒या न॒श्चि॒त्र आ भु॒वदू॒ती स॒दा वृ॒धः
॥
स॒खा । क॒या श॒चि॒ष्ठ॒या वृ॒ता । 47

4.2.11.2 - Padam

क्ष॒यै । पा॒थ । दि॒वः । वि॒म॒ह॒स इति॑ वि – म॒ह॒सः । सः ।
सु॒गो॒पा॒त॒म इति॑ सु॒गो॒प – त॒मः । ज॒नः । य॒ज्ञैः । वा । य॒ज्ञ॒वा॒ह॒स
इति॑ य॒ज्ञ – वा॒ह॒सः । वि॒प्र॒स्य । वा । म॒ती॒ना॒म् । म॒रुतः॑ । शृ॒णु॒त ।
॥
ह॒व॒म् । श्रि॒य॒सै । क॒म् । भा॒नु॒भि॒रि॒ति भा॒नु – भिः॑ । स॒मि॒ति ।
मि॒मि॒क्षि॒रे । ते॒ । र॒श्मि॒भि॒रि॒ति र॒श्मि – भिः॑ । ते॒ ।
ऋ॒क्व॒भि॒रि॒त्यृ॒क्व – भिः॑ । सु॒खा॒द॒य इति॑ सु – खा॒द॒यः । ते॒ ।
वा॒शी॑मन्त इति॑ वा॒शि – म॒न्तः । इ॒ष्मि॒णः । अ॒भी॒र॒वः । वि॒द्रे ।
प्रि॒य॒स्य । मा॒रु॒त॒स्य । धा॒म्नः । अ॒वे॒ति । ते॒ । हे॒डः । उ॒दि॒ति ।
उ॒त्त॒म॒मि॒त्यु॒त् – त॒म॒म् । क॒या । नः॑ । चि॒त्रः । ए॒ति । भु॒व॒त् । ऊ॒ती ।
स॒दा॒वृ॒ध इति॑ स॒दा – वृ॒धः । स॒खा । क॒या । श॒चि॒ष्ठ॒या । वृ॒ता । 47
(50)

4.2.11.3

को॒ अ॒द्य यु॒ङ्क्ते॑ धु॒रि॒ गा ऋ॒तस्य॑ शि॒मी॒वतो॑ भा॒मिनो॑ दु॒र्ह॒णा॒यून् ।
आ॒सन्नि॑षून् ह॒थ्स॒वसो॑ म॒योभू॑न् य ए॒षां भृ॒त्यामृ॑णध॒त् स जी॑वात् ।
अ॒ग्ने न॒या ऽदे॒वानां॑ श॒न्नो भव॑न्तु वा॒र्जेवा॑र्जे ।
अ॒प्स्व॒ग्ने स॒धि॒ष्टव॑ सौष॒धीर॑नु रु॒ध्यसे॑ । गर्भे॑ स॒ञ्जा॒यसे॑ पुनः॑ ।
वृ॒षा सो॒म द्यु॒मां॑ अ॒सि वृ॒षा दे॒व वृ॑षव्रतः । वृ॒षा ध॒र्माणि॑ दधिषे ।
इ॒मं मे॑ () वरु॒ण त॒त्त्वा या॒मि त्वं नो॑ अ॒ग्ने, स त्वं नो॑ अ॒ग्ने । 48

4.2.11.3 - Padam

कः । अ॒द्य । यु॒ङ्क्ते॑ । धु॒रि॒ । गाः । ऋ॒तस्य॑ । शि॒मी॒वतः॑ । भा॒मिनः॑ ।
दु॒र्ह॒णा॒यू॒निति॑ दुः – ह॒णा॒यून् । आ॒सन्नि॑षू॒नित्या॒सन् – इ॒षून् ।
ह॒थ्स॒वस॑ इति॑ ह॒थ्सु – अ॒सः । म॒योभू॒॑निति॑ म॒यः – भू॒न् । यः ।
ए॒षाम् । भृ॒त्याम् । ऋ॒णध॑त् । सः । जी॒वात् । अ॒ग्ने॑ । न॒य॑ । ए॒ति॑ ।
दे॒वाना॑म् । श॒म् । नः । भव॑न्तु । वा॒र्जेवा॑र्ज इति॑ वा॒र्जे – वा॒र्जे ।
अ॒प्स्वि॒त्यप् – सु॑ । अ॒ग्ने॑ । स॒धिः । त॒व । सः । ओष॑धीः ।
अ॒न्विति॑ । रु॒ध्य॒से॑ । गर्भे॑ । स॒न् । जा॒य॒से॑ । पुनः॑ । वृ॒षा॑ । सो॒म॑ ।

द्यु॑मानि॒ति द्यु॑-मा॒न् । अ॒सि॒ । वृषा॑ । दे॒व । वृष॑व्र॒त इति॑ वृष॑ - व्र॒तः ।
वृषा॑ । धर्मा॑णि । दधि॑षे । इ॒मम् । मे॒ () । व॒रुण॑ । तत् । त्वा॒ ।
या॒मि॒ । त्वम् । नः॒ । अ॒ग्ने॒ । सः । त्वम् । नः॒ । अ॒ग्ने॒ । 48 (61)
(हि॒ - वृ॒ता - म॒ - ए॒काद॑श च) (A11)

Prasna Korvai with starting Padams of 1 to 11 Anuvaakams :-

(वि॒ष्णोः॑ क्र॒मोऽसि॑ - दि॒वस्प॑ - र्य॒न्नप॑ते - ऽपे॒त - स॒मितं॑ - या॒
जा॒ता - मा नो॑ हि॒सी - द॒भ्यस्था॑द् - ध्रु॒वा - ऽस्या॑दि॒त्यङ्ग॑र्भ -
मि॒न्द्रा॒ग्नी रोच॑ - नै॒काद॑श)

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Panchaatis :-

(वि॒ष्णो - रस्मि॑न् ह॒व्ये - ति॑ त्वा॒ऽहं - धी॒तिभि॑ - ह्यो॒त्रा -
अ॒ष्टाच॑त्वारि॒ंशत्)

पद पाठे (वाक्य सहित) – चतुर्थकाण्डे – द्वितीयः प्रश्नः

First and Last Padam of Second Prasnam of 4th Kandam

(वि॒ष्णोः॑ क्र॒मोऽ॑सि – त्व॒न्नो॑ अ॒ग्ने॒ स त्व॒न्नो॑ अ॒ग्ने॒)

॥ हरिः॑ ओं ॥

॥ कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां पद पाठे चतुर्थ काण्डे द्वितीयः प्रश्नः
समाप्तः ॥

पद पाठे (वाक्य सहित) – चतुर्थकाण्डे – द्वितीयः प्रश्नः

Details of Panchati and Padam for Kandam 4 – Prasanam 2 – TS 4.2

	Panchati	Padams
Anuvakam 1	5	266
Anuvakam 2	4	204
Anuvakam 3	4	216
Anuvakam 4	4	198
Anuvakam 5	6	322
Anuvakam 6	5	268
Anuvakam 7	4	189
Anuvakam 8	3	161
Anuvakam 9	6	304
Anuvakam 10	4	209
Anuvakam 11	3	161
Total →	48	2498

Notes:

1. Please refer to the book “TS Kandam 1” and “TS 1.1 pada paadam with Vaakyam” for notes and conventions used in this Compilation.
2. Please download our vedic compilations from our web site www.vedavms.in